

Analýza dlouhodobého majetku ve vybrané společnosti

Kateřina Kondiczová

Bakalářská práce
2022

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav financí a účetnictví

Akademický rok: 2021/2022

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Kateřina Kondiczová**
Osobní číslo: **M19163**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Účetnictví a daně**
Forma studia: **Prezenční**
Téma práce: **Analýza dlouhodobého majetku ve vybrané společnosti**

Zásady pro vypracování

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Definujte na základě literárních pramenů základní pojmy vztahující se k problematice dlouhodobého majetku.

II. Praktická část

- Charakterizujte vybranou společnost.
- Provedte analýzu dlouhodobého majetku ve vybrané společnosti.
- Navrhněte možná řešení pro lepší využití dlouhodobého majetku ve vybrané společnosti.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: **cca 40 stran**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

- FLOOD, Joanne M. *Wiley GAAP 2013: Interpretation and Application of Generally Accepted Accounting Principles*. 11th Edition. Hoboken: N.J.: Wiley, 2013, 1321 s. ISBN 9781118277256.
- HINKE, Jana a Dana BÁRKOVÁ. *Účetnictví 1. Aplikace principů a technik*. 3., aktualizované vydání. Praha: Grada, 2017, 144 s. ISBN 9788027103317.
- KNÁPKOVÁ, Adriana, Drahomíra PAVELKOVÁ, Daniel REMEŠ a Karel ŠTEKER. *Finanční analýza: Komplexní průvodce s příklady*. 3., kompletně aktualizované vydání. Praha: Grada, 2017, 232 s. ISBN 978-80-271-0563-2.
- KRÁLOVÁ, Magdalena a Miloslav HEJRET. *Zákon o účetnictví s komentářem s účinností od 1. 1. 2020*. Praha: Grada, 2020, 112 s. ISBN 978-80-2711-047-6.
- ŠTEKER, Karel a Milana OTRUSINOVÁ. *Jak číst účetní výkazy: Základy českého účetnictví a výkaznictví*. 3., aktualizované vydání. Praha: Grada, 2021, 296 s. ISBN 978-80-271-3184-6.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. David Homola, Ph.D.**
Ústav financí a účetnictví

Datum zadání bakalářské práce: **11. února 2022**
Termín odevzdání bakalářské práce: **20. května 2022**

L.S.

prof. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
garant studijního programu

Ve Zlíně dne 11. února 2022

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně

Jméno a příjmení:

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Bakalářská práce je zaměřena na analýzu dlouhodobého majetku ve vybrané společnosti. Práce je rozdělena na dvě části. Teoretická část se zabývá průzkumem odborné literatury vztahující se k problematice dlouhodobého majetku. Jsou zde charakterizovány termíny, jako jsou pořízení, zařazení majetku do užívání, odpisování, technické zhodnocení, vyřazení majetku a také inventarizace a analýza vybraných ukazatelů. V druhé části práce jsou využity poznatky z odborné literatury v praxi, které jsou podloženy názornými ukázkami ze společnosti.

Cílem práce je analyzovat současný stav společnosti a doporučit efektivnější využití stálých aktiv v podniku.

Klíčová slova: dlouhodobý majetek, pořízení, odpisy, vyřazení, inventarizace, analýza

ABSTRACT

The bachelor's thesis is focused on the analysis of fixed assets in a selected company. The work is divided into two parts. The theoretical part deals with a survey of professional literature related to the issue of fixed assets. It is characterized by terms such as acquisition, classification of assets in use, depreciation, technical appreciation, disposal of assets, as well as inventory and analysis of selected indicators. The second part of the thesis uses findings from professional literature in practice, which are supported by illustrative examples from society.

The aim of the work is to analyse the current state of the company and recommend a more efficient use of fixed assets in the business.

Keywords: fixed assets, acquisitions, depreciation, disposals, inventory, analysis

Touto cestou bych chtěla velmi poděkovat vedoucímu mé práce

Ing. Davidu Homolovi, Ph.D.

za odborné vedení, rady a pozitivní přístup.

Dále bych ráda poděkovala účetní analyzované společnosti za ochotu a trpělivost
a za poskytnutí všech potřebných materiálů.

V neposlední řadě si velký vděk zaslouží

má rodina a nejbližší přátelé,

kteří mě po celou dobu studia podporovali.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná
do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	10
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	11
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 CHARAKTERISTIKA DLOUHODOBÉHO MAJETKU	13
1.1 LEGISLATIVNÍ ÚPRAVA	14
1.2 DLOUHODOBÝ NEHMOTNÝ MAJETEK.....	14
1.2.1 Nehmotné výsledky vývoje.....	15
1.2.2 Ocenitelná práva.....	15
1.2.3 Software	16
1.2.4 Goodwill.....	16
1.2.5 Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	16
1.2.6 Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek.....	16
1.2.7 Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek.....	16
1.3 DLOUHODOBÝ HMOTNÝ MAJETEK	17
1.3.1 Pozemky	18
1.3.2 Stavby.....	18
1.3.3 Samostatné movité věci a jejich soubory	18
1.3.4 Oceňovací rozdíl k nabytému majetku.....	18
1.3.5 Pěstitelské celky trvalých travních porostů.....	18
1.3.6 Dospělá zvířata a jejich skupiny	19
1.3.7 Jiný dlouhodobý hmotný majetek	19
1.3.8 Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek.....	19
1.3.9 Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek.....	19
1.4 DLOUHODOBÝ FINANČNÍ MAJETEK.....	20
2 POŘÍZENÍ A OCEŇOVÁNÍ DLOUHODOBÉHO MAJETKU	22
2.1 POŘÍZENÍ DLOUHODOBÉHO MAJETKU	22
2.1.1 Pořízení nákupem.....	22
2.1.2 Pořízení vlastní činností	22
2.1.3 Nabytí práv k výsledkům duševní tvořivé činnosti.....	22
2.1.4 Bezúplatná forma	23
2.1.5 Vkladem přijatým od jiné osoby	23
2.1.6 Přeřazení z osobního užívání	23
2.2 OCEŇOVÁNÍ DLOUHODOBÉHO MAJETKU.....	23
2.2.1 Pořizovací cena	23
2.2.2 Reprodukční pořizovací cena	23
2.2.3 Vlastními náklady	24
3 ODPISOVÁNÍ	25
3.1 MAJETEK VYLOUČENÝ Z ODPISOVÁNÍ	25
3.2 ÚČETNÍ ODPISY	26
3.3 DAŇOVÉ ODPISY.....	27

3.3.1	Odpisové skupiny	27
3.3.2	Rovnoměrné odpisování	28
3.3.3	Zrychlené odpisování	28
3.4	MIMOŘÁDNÉ ODPISY	29
4	TECHNICKÉ ZHODNOCENÍ A OPRAVY	30
4.1	TECHNICKÉ ZHODNOCENÍ HMOTNÉHO MAJETKU	30
4.2	OPRAVY A ÚDRŽBA	30
5	INVENTARIZACE DLOUHODOBÉHO MAJETKU	31
5.1	FYZICKÁ INVENTURA	31
5.2	DOKLADOVÁ INVENTURA	31
5.3	INVENTURNÍ SOUPISY	31
5.4	INVENTARIZAČNÍ ROZDÍLY	31
6	VYŘAZENÍ DLOUHODOBÉHO MAJETKU	32
6.1	PŘÍKLADY ÚČTOVÁNÍ VYŘAZENÍ DLOUHODOBÉHO MAJETKU	32
7	VYBRANÉ POMĚROVÉ UKAZATELE FINANČNÍ ANALÝZY	33
7.1	ANALÝZA ZADLUŽENOSTI, MAJETKOVÉ A FINANČNÍ STRUKTURY	33
7.1.1	Zadluženost	33
7.1.2	Míra zadluženosti	34
7.1.3	Úrokové krytí	34
7.1.4	Krytí dlouhodobého majetku vlastním kapitálem	34
7.1.5	Krytí dlouhodobého majetku dlouhodobými zdroji	34
II	PRAKTICKÁ ČÁST	36
8	PŘEDSTAVENÍ SPOLEČNOSTI	37
8.1	ZAŘAZENÍ ÚČETNÍ JEDNOTKY	37
8.2	PRÁVNÍ ÚPRAVA	38
9	DLOUHODOBÝ MAJETEK SPOLEČNOST	39
9.1	DLOUHODOBÝ NEHMOTNÝ MAJETEK	39
9.2	DLOUHODOBÝ HMOTNÝ MAJETEK	39
9.3	POŘÍZENÍ MAJETKU	40
9.4	ZAŘAZENÍ MAJETKU	41
9.5	ODPISOVÁNÍ	42
9.5.1	Rovnoměrný odpis automobilu Fiat Ducato	42
9.5.2	Zrychlený odpis automobilu Škoda Octavia	44
9.6	TECHNICKÉ ZHODNOCENÍ	44
9.7	INVENTARIZACE DLOUHODOBÉHO MAJETKU	45
9.8	VYŘAZENÍ DLOUHODOBÉHO MAJETKU	46
10	FINANČNÍ ANALÝZA	49

10.1	VERTIKÁLNÍ ANALÝZA	49
10.2	HORIZONTÁLNÍ ANALÝZA	49
10.3	VYBRANÉ UKAZATELE FINANČNÍ ANALÝZY	50
10.3.1	Celková zadluženost.....	50
10.3.2	Míra zadluženosti	51
10.3.3	Úrokové krytí	51
10.3.4	Krytí dlouhodobého majetku vlastním kapitálem	51
10.3.5	Krytí dlouhodobého majetku dlouhodobými zdroji	52
11	ZHODNOCENÍ A DOPORUČENÍ.....	53
11.1	NEMOVITOST A POZEMEK.....	53
11.2	AUTOMOBILY	53
11.3	FINANČNÍ ANALÝZA	56
	ZÁVĚR	58
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	60
	SEZNAM OBRÁZKŮ	62
	SEZNAM TABULEK.....	63

ÚVOD

Dlouhodobý majetek je v rozvaze uveden jako stálé aktivum. Toto aktivum je nedílnou součástí většiny podniků a slouží jim k vytváření zisku. Je důležité dbát na správné zařazení a ocenění aktiva, zvolení vhodné odpisové skupiny a řádně využít odpisů nebo inventarizace ke sledování stavu aktiv.

Bakalářská práce je rozdělena na část teoretickou a praktickou. Teoretická část je zaměřena na literární rešerši a vyzdvihnutí nejdůležitějších termínů týkajících se této problematiky. Konkrétně je zde uvedena základní charakteristika dlouhodobého nehmotného, hmotného a finančního majetku. Nelze opomenout životní cyklus majetku od pořízení přes zařazení, odpisy, technické zhodnocení a opravy, inventarizaci až k vyřazení majetku. V neposlední řadě se teoretická část věnuje právě vybraným ukazatelům finanční analýzy.

Praktická část je orientována na vybranou společnost, na které jsou poznatky z části teoretické přeneseny do praktického hlediska. Práce je obohacena o materiály poskytnuté přímo analyzovanou společností případně získané z veřejně přístupných zdrojů. V úvodu praktické části je nastíněna analyzovaná společnost, avšak ze skutečnosti, že si společnost přeje zůstat v anonymitě, není uveden její název. Znovu je zde věnována pozornost životu majetku v podniku, uvedeny názorné ukázky Protokolů o zařazení a vyřazení majetku, názorně vypočítány daňové a účetní odpisy a detailně uveden proces inventarizace majetku ve společnosti a ukázka Inventurního soupisu. Ekonomická struktura společnosti je zhodnocena pomocí finanční analýzy, ze které byly vybrány nejdůležitější ukazatele, které se vztahují právě k dlouhodobému majetku.

Závěr práce je věnován zhodnocení stávající situace podniku se zaměřením na dlouhodobý majetek a je navrženo doporučení, které má vést ke zlepšení při využívání tohoto majetku.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Cílem práce je vhodné doporučení ke zlepšení stávající situace v analyzované společnosti týkající se dlouhodobého majetku. Toto doporučení bude navrženo na základě poskytnutých informací od analyzované společnosti, případně díky veřejně přístupným zdrojům.

Teoretická část je napsána a sestavena na základě podkladů z odborné literatury. Je sestavena tak, aby zprvu uvedla obecný přehled o dlouhodobém nehmotném, hmotném a finančním majetku a postupně se zaměřila na životní proces dlouhodobého majetku ve společnosti.

Praktická část obsahuje informace poskytnuté převážně z ekonomického systému POHODA, který využívá externí účetní této společnosti. Další poznatky jsou čerpány z vnitropodnikových směrnic či z výročních zpráv vztahujících se k analyzovaným letům 2019-2021. Na základě všech dostupných a poskytnutých materiálů je provedena analýza dlouhodobého majetku a zhodnocena nynější situace podniku.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 CHARAKTERISTIKA DLOUHODOBÉHO MAJETKU

Účetnictví je důležité pro finanční manažery či vedení společnosti, protože účetní závěrky pomáhají manažerům a vedení uskutečňovat obchodní rozhodnutí zahrnující co nejlepší využití finančních prostředků, dosažení efektivního fungování podniku, optimální alokaci prostředků a efektivní financování investic a provozu. (Nikbakht a Groppelli, 2018, s. 13)

Aby se majetek stal stálým aktivem, musí splňovat stanovená kritéria. Flood (2013, s. 465) uvádí, že dlouhodobým majetkem jsou aktiva, u nichž se očekává, že vykazující účetní jednotce poskytnou ekonomický prospěch po dobu delší než jeden rok.

Mezi další kritérium zařazení majetku mezi dlouhodobá aktiva je hodnota jeho pořízení, která je stanovena účetní jednotkou ve vnitřní směrnici podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů nebo hodnota stanovena zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.

Důležitým ukazatelem dlouhodobého majetku je účel použití v účetní jednotce. Dlouhodobá aktiva jsou účetními jednotkami pořizována s vidinou dlouhodobého užívání ve své činnosti, k jejímu usnadňování a rozšiřování nebo k dosažení ekonomického prospěchu v podobě kapitálového zhodnocení nebo určitých výnosů, nikoli k bezprostřednímu prodeji.

Dlouhodobá aktiva používáním neztrácí svou původní formu, pouze dochází k jejich postupnému opotřebení. Toto opotřebení je vyjádřeno v peněžních jednotkách ve formě odpisů a přenáší se do nákladů jednotlivých účetních období.

Některý dlouhodobý majetek může být také neodpisovaný. V tomto případě se jedná zejména o umělecká díla, cenné papíry nebo pozemky. Tento majetek se neopotřebovává, ale naopak se postupem času zhodnocuje. O dlouhodobém majetku je účtováno v účtové třídě 0. (Šteker a Otrusinová, 2021, s. 41)

Dlouhodobý majetek se dělí do tří základních skupin:

- dlouhodobý nehmotný majetek,
- dlouhodobý hmotný majetek,
- dlouhodobý finanční majetek.

1.1 Legislativní úprava

Předpisy, kterými se řídí účetnictví podnikatelů v České republice lze rozdělit na dvě skupiny, a to na základní a další předpisy.

Základní předpisy:

- zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů,
- vyhláška Ministerstva financí č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví,
- České účetní standardy pro podnikatele (ČÚS č. 013 Dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek, ČÚS č. 014 Dlouhodobý finanční majetek, ČÚS č. 008 Operace s cennými papíry a podíly, ČÚS č. 005 Opravné položky, ČÚS č. 007 Inventarizační rozdíly a ztráty v rámci norem přirozených úbytků zásob),
- směrná účtová osnova pro podnikatele: účtová třída 0 - Dlouhodobý majetek.

Další předpisy:

- vyhláška č. 501/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou finančními institucemi,
- České účetní standardy pro finanční instituce,
- zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů,
- zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů,
- zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník.

(Strouhal et al., 2013, s. 63)

1.2 Dlouhodobý nehmotný majetek

Dlouhodobým nehmotným majetkem se rozumí majetek s dobou použitelnosti delší než jeden rok a v ocenění stanoveném účetní jednotkou, popřípadě hodnotou stanovenou zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, která je vyčíslena na 60 000 Kč. V případě ocenění podle zákona o účetnictví je nutno respektovat princip věrného a poctivého

zobrazení majetku a princip významnosti. Dlouhodobý nehmotný majetek se nevyznačuje fyzickou podstatou a představuje určitá práva účetní jednotky na ekonomický prospěch plynoucí z nich. Dlouhodobým nehmotným majetkem je i technické zhodnocení tohoto majetku, které upravuje vyhláška pro podnikatele. (Skálová et al., 2021, s. 34)

Dlouhodobý nehmotný majetek se v rozvaze sestavené v plném rozsahu dělí do následujících skupin:

- 012 - Nehmotné výsledky vývoje,
- 013 - Software,
- 014 - Ostatní ocenitelná práva,
- 015 - Goodwill,
- 019 - Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek,
- 051 - Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek,
- 041 - Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek.

(Šteker a Otrusinová, 2021, s. 44-45)

1.2.1 Nehmotné výsledky vývoje

Strouhal (2013, s. 68-69) uvádí, že nehmotné výsledky vývoje jsou takové výsledky, které byly pořízeny od jiných osob nebo byly vytvořeny vlastní činností k obchodování s nimi. Zmiňuje se převážně o zdárně dokončených projektech a o nových technologických postupech. V případě, že společnost vynalezne nový technologický postup, který bude používat pro svou potřebu, nebude se jednat o dlouhodobý nehmotný majetek, nýbrž o náklad společnosti.

1.2.2 Ocenitelná práva

Ocenitelnými právy jsou zejména práva podle zvláštních právních předpisů, předměty průmyslového a obdobného vlastnictví a výsledky duševní tvůrčí činnosti nabyté od jiných osob, nebo vytvořené vlastní činností za účelem obchodování s nimi. (Kovanicová, 2012, s. 222)

1.2.3 Software

Software nebo také programové vybavení, tvoří další část dlouhodobého nehmotného majetku. Řadí se zde i výdaje spojené s vytvořením webových stránek v případě, že byl nabyt od jiných osob samostatně, tudíž nebyl součástí nabytého hardware vybavení, nebo byl vytvořen vlastní činností za účelem obchodování s ním. (Prudký a Lošťák, 2015, s. 38)

1.2.4 Goodwill

Ryneš (2021, s. 117, 121) konstatuje, že goodwill je dlouhodobým nehmotným majetkem bez ohledu na výši ocenění. Goodwillem se rozumí kladný nebo záporný rozdíl mezi oceněním obchodního podniku nebo jeho části nebo souhrn jeho individuálně přeceněných složek majetku snížený o převzaté závazky. Goodwill se odpisuje rovnoměrně po dobu maximálně 60 měsíců od nabytí obchodního podniku nebo jeho části.

1.2.5 Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek

Ostatním dlouhodobým hmotným majetkem se rozumí majetek, který není součástí ostatních položek. Jedná se zejména o preferenční limity nebo povolenky na emise.

1.2.6 Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek

Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek obsahují dlouhodobé i krátkodobé zálohy poskytnuté na pořízení tohoto majetku.

1.2.7 Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek

Součástí této skupiny je dlouhodobý nehmotný majetek, který je zde do chvíle, kdy je uveden do užívání. (Šteker a Otrusínová, 2021, s. 45)

Označení	AKTIVA	Běžné účetní období			Minulé účetní období
		brutto	korekce	netto	netto
B.	Stálá aktiva				
B.I	Dlouhodobý nehmotný majetek				
B.I.1	Nehmotné výsledky vývoje				
B.I.2	Ocenitelná práva				
B.I.2.1	Software				
B.I.2.2	Ostatní ocenitelná práva				
B.I.3	Goodwill				
B.I.4	Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek				
B.I.5	Poskytnuté zálohy na DNM a nedokončený DNM				
B.I.5.1	Poskytnuté zálohy na DNM				
B.I.5.2	Nedokončený DNM				

Obrázek 1 Dlouhodobý nehmotný majetek v rozvaze (vlastní zpracování)

1.3 Dlouhodobý hmotný majetek

U dlouhodobého hmotného majetku se předpokládá provozně-technický užitek po dobu delší než jeden rok. Tento majetek má fyzickou podstatu. Z pohledu zákona o účetnictví je jeho hodnota stanovena účetní jednotkou ve vnitropodnikové směrnici za podmínek stanovených zákonem o účetnictví. V případě zákona o daních z příjmů je vstupní cena pořizovaného majetku vyčíslena na 80 000 Kč a to od 1. ledna 2021. (Chalupa et al., 2021, s. 64-65)

Dlouhodobý hmotný majetek se v rozvaze v plném rozsahu dělí do následujících skupin:

- 031 - Pozemky,
- 021 - Stavby,
- 022 - Samostatné hmotné movité věci a jejich soubory,
- 027 - Oceňovací rozdíl k nabytému majetku,
- 025 - Pěstitelské celky trvalých porostů,
- 026 - Dospělá zvířata a jejich skupiny,
- 029 - Jiný dlouhodobý hmotný majetek,
- 052 - Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek,
- 042 - Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek.

Mezi dlouhodobý hmotný majetek se řadí i jeho technické zhodnocení, které vzniká nadstavbami, přístavbami, rekonstrukcí nebo modernizací tohoto majetku, pokud u jednotlivého majetku převýšilo částku 80 000 Kč.

(Šteker a Otrusinová, 2021, s. 46-47)

1.3.1 Pozemky

Pozemky patří do dlouhodobého hmotného majetku bez ohledu na výši pořizovací ceny, pokud nejsou zbožím. (Landa, 2015, s. 77)

1.3.2 Stavby

Spadají zde stavby bez ohledu na dobu použitelnosti a výši ocenění. Příkladem staveb jsou například budovy, byty a nebytové prostory, důlní a vodní díla, inženýrské sítě, otvírky nových lomů, pískoven a hlinišť, právo stavby. (Šteker a Otrusinová, 2021, s. 46)

1.3.3 Samostatné movité věci a jejich soubory

Náleží zde předměty z drahých kovů bez ohledu na výši ocenění a dále samostatné movité věci a soubory movitých věcí, u kterých se předpokládá doba použitelnosti delší než jeden rok a technickoekonomické určení tohoto majetku. Příkladem tohoto majetku jsou stroje, zařízení, přístroje nebo dopravní prostředky.

1.3.4 Oceňovací rozdíl k nabytému majetku

Oceňovací rozdíl nabytého majetku představuje aktivní nebo pasivní rozdíl mezi oceněním obchodního závodu a souhrnem ocenění jednotlivých složek majetku. Kladný oceňovací rozdíl se odpisuje rovnoměrně po dobu 180 měsíců do nákladů, naopak záporný oceňovací rozdíl se odpisuje rovnoměrně po dobu 180 měsíců do výnosů. (Skálová et al., 2022, s. 36)

1.3.5 Pěstitelské celky trvalých travních porostů

Pěstitelské celky a trvalé travní porosty se stávají dlouhodobým hmotným majetkem rovněž bez ohledu na výši ocenění a s dobou plodnosti delší než 3 roky. Dle zákona o daních z příjmů § 26 odst. 9 se pěstitelskými celky rozumí:

- a) ovocné stromy vysázené na souvislém pozemku o výměře nad 0,25 ha v hustotě nejméně 90 stromů na 1 ha,

- b) ovocné keře vysázené na souvislém pozemku o výměře nad 0,25 ha v hustotě nejméně 1 000 keřů na 1 ha,
- c) chmelnice a vinice (bez dalších podmínek).

(Marková, 2022, s. 42)

K posouzení, zda porosty splňují všechny výše uvedené podmínky, dochází již v okamžiku zakládání porostů. Hodnota porostů se nezahrnuje do hodnoty pozemku. K odpisování dochází, když z porostů začne plynout ekonomický užitek. (Prudký a Lošťák, 2019, s. 26)

1.3.6 Dospělá zvířata a jejich skupiny

Dospělými zvířaty se rozumí plemenná zvířata kategorií skotu, hus, prasat, ovcí, koz a koní a jejich skupinami jsou chápány stáda nebo hejna. Do dlouhodobého hmotného majetku je tato skupina řazena bez ohledu na výši pořizovací ceny ale s podmínkou životnosti delší než jeden rok. (Landa, 2015, s. 77)

1.3.7 Jiný dlouhodobý hmotný majetek

Do této skupiny spadají zejména ložiska nerostů, umělecká díla, které nejsou součástí stavby, movité kulturní památky, předměty kulturní hodnoty nebo sbírky. (Šteker a Otrusínová, 2021, s. 47)

1.3.8 Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek

Položka obsahuje zálohy dlouhodobé i krátkodobé poskytnuté na pořízení dlouhodobého hmotného majetku. (Šteker a Otrusínová, 2021, s. 47)

1.3.9 Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek

Tyto účty mají ryze kalkulační povahu. Účtuje se zde o nákladech vynaložených na pořízení majetku do uvedení do stavu způsobilého k užívání. (Skálová et al., 2022, s. 37)

Označení	AKTIVA	Běžné účetní období			Minulé účetní období
		brutto	korekce	netto	netto
B.	Stálá aktiva				
B.II.	Dlouhodobý hmotný majetek				
B.II.1	Pozemky a stavby				
B.II.1.1.	Pozemky				
B.II.1.2.	Stavby				
B.II.2.	Samostatné hmotné movité věci a jejich soubory				
B.II.3.	Oceňovací rozdíl k nabytému majetku				
B.II.4.	Ostatní dlouhodobý hmotný majetek				
B.II.4.1.	Pěstitelské celky trvalých porostů				
B.II.4.2.	Dospělá zvířata a jejich skupiny				
B.II.4.3.	Jiný dlouhodobý hmotný majetek				
B.II.5.	Poskytnuté zálohy na DHM a nedokončený DHM				
B.II.5.1.	Poskytnuté zálohy na DHM				
B.II.5.2.	Nedokončený DHM				

Obrázek 2 Dlouhodobý hmotný majetek v rozvaze (vlastní zpracování)

1.4 Dlouhodobý finanční majetek

Dlouhodobým finančním majetkem jsou takové položky majetku, které účetní jednotky pořizují za účelem uložení volných peněžních prostředků nebo ovládnutí a kontroly jiné účetní jednotky prostřednictvím účasti na základním jmění, a to ve formě akcií či podílových cenných papírů.

Mezi dlouhodobý finanční majetek spadají:

- 061 - Podíly – ovládaná a ovládající osoba,
- 066 - Zápůjčky a úvěry – ovládaná nebo ovládající osoba,
- 062 - Podíly – podstatný vliv,
- 067 - Zápůjčky a úvěry – podstatný vliv,
- 063 - ostatní dlouhodobé cenné papíry a podíly,
- 068 - Zápůjčky a úvěry – ostatní,
- 069 - Jiný dlouhodobý finanční majetek,
- 053 - Poskytnuté zálohy na dlouhodobý finanční majetek.

Označení	AKTIVA	Běžné účetní období			Minulé účetní období
		brutto	korekce	netto	netto
B.	Stálá aktiva				
B.III.	Dlouhodobý finanční majetek				
B.III.1.	Podíly - ovládaná nebo ovládající osoba				
B.III.2.	Zápůjčky a úvěry - ovládaná nebo ovládající osoba				
B.III.3.	Podíly - podstatný vliv				
B.III.4.	Zápůjčky a úvěry - podstatný vliv				
B.III.5.	Ostatní dlouhodobé cenné papíry a podíly				
B.III.6.	Zápůjčky a úvěry - ostatní				
B.III.7.	Ostatní dlouhodobý finanční majetek				
B.III.7.1.	Jiný dlouhodobý finanční majetek				
B.III.7.2.	Poskytnuté záloh na dlouhodobý finanční majetek				

Obrázek 3 Dlouhodobý finanční majetek v rozvaze (vlastní zpracování)

2 POŘÍZENÍ A OCEŇOVÁNÍ DLOUHODOBÉHO MAJETKU

2.1 Pořízení dlouhodobého majetku

Podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů a podle prováděcích předpisů k tomuto zákonu jsou účetní jednotky povinny oceňovat majetek a závazky včetně dalších aktiv a pasiv v peněžním vyjádření a ke stanovenému datu. (Králová a Hejret, 2022, s. 32)

Způsoby pořízení dlouhodobého majetku:

- pořízení nákupem,
- vytvoření vlastní činností,
- nabytím práv k výsledkům duševní tvořivé činnosti,
- bezúplatnou formou (zdeděním, darováním),
- vkladem přijatým od jiné osoby,
- převodem podle zvláštních práv předpisů,
- přeražení z osobního užívání do podnikání (pouze v případě fyzických osob).

(Chalupa et al., 2021, s. 67)

2.1.1 Pořízení nákupem

Pořízení dlouhodobého aktiva nákupem je nejčastější způsob pořízení, při kterém vzniká závazek vůči příslušnému dodavateli na úhradu kupní ceny. Závazek je možné uhradit ihned, a to v hotovosti, nebo později pomocí bankovního převodu.

2.1.2 Pořízení vlastní činností

Jedná se o vytvoření dlouhodobého majetku jako například budovy nebo stroje vlastními prostředky podniku, čímž je myšlena spotřeba materiálu, výrobků, externích služeb nebo mzdových nákladů.

2.1.3 Nabytí práv k výsledkům duševní tvořivé činnosti

Nabytí práv k výsledkům duševní tvořivé činnosti má obdobný charakter jako pořízení nákupem a vztahuje se výlučně na dlouhodobý nehmotný majetek.

2.1.4 Bezúplatná forma

Bezúplatnou formou neboli darováním se rozumí způsob, při kterém je uzavřena darovací smlouva mezi dárcem a podnikatelem.

2.1.5 Vkladem přijatým od jiné osoby

Vkladem přijatým od jiné osoby lze pořídit jakékoliv dlouhodobé aktivum.

2.1.6 Přeražení z osobního užívání

Přeražení z osobního užívání do podnikání je specifická forma pořízení, která je však zcela výjimečná.

(Landa, 2015, s. 81-82)

2.2 Oceňování dlouhodobého majetku

Dlouhodobý majetek se oceňuje historickými cenami, reálnými hodnotami nebo ekvivalencí, a to k rozvahovému dni nebo k jinému okamžiku, k němuž se sestavuje účetní závěrka. (Šteker a Otrusínová, 2021, s. 43)

Dlouhodobý majetek se oceňuje následujícími způsoby:

- pořizovací cenou,
- reprodukční pořizovací cenou,
- vlastními náklady.

2.2.1 Pořizovací cena

Pořizovací cenou je chápána cena, za kterou byl majetek úplatně pořízen od externího dodavatele včetně vedlejších nákladů, které souvisí s pořízením aktiva. Ke sloučení ceny pořízení a vedlejších pořizovacích nákladů slouží kalkulační účty – Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek a Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek. (Hinke a Bárková, 2017, s. 67)

2.2.2 Reprodukční pořizovací cena

Je to cena, kterou má dlouhodobý majetek v době, kdy se o něm účtuje, a to s promítnutím jeho opotřebení. Jedná se například o majetek nabytý darováním, majetek vložený

do společnosti nebo majetek nově zjištěný v účetnictví dosud nezachycený (inventární přebytek). (Brychta et al., 2021, s. 39)

2.2.3 Vlastními náklady

Cena se skládá z veškerých přímých (například pořizovací cena materiálu) a nepřímých nákladů (výrobní režie, popřípadě správní režie), které se vztahují k vytvoření tohoto majetku. (Hinke a Bárková, 2017, s. 67)

3 ODPISOVÁNÍ

Majetek se postupně odpisuje ze vstupní ceny, kterou je ve většině případů cena pořízení včetně vedlejších pořizovacích nákladů. Určit výši ocenění, od níž je pořízený majetek evidován na rozvahových účtech jako dlouhodobý hmotný či dlouhodobý nehmotný majetek, umožňuje vyhláška Ministerstva financí.

S přihlédnutím k zákonu č. 586/1992 Sb., o daních s příjmů je přijatelné, aby si účetní jednotka stanovila výši pořizovací ceny, od které je pořízený majetek evidován jako dlouhodobý hmotný majetek. Hranice pro evidenci dlouhodobého hmotného majetku byla novelou zákona o daních z příjmu, účinnou od 1. 1. 2021 změněna na 80 000 Kč z původních 40 000 Kč. Tato hodnota se vztahuje i k technickému zhodnocení tohoto majetku. Tuto hranici bylo možné uplatňovat na technické zhodnocení dokončené v roce 2020 a na majetek pořízený již od 1. 1. 2020. (Skálová et al., 2022, s. 42)

Králová a Hejret (2022, s. 36) uvádí, že dlouhodobý majetek se nespoteřovává jednorázově, nýbrž se v průběhu své životnosti opotřebovává nebo morálně zastarává. Toto opotřebení je vyjádřeno v peněžních jednotkách ve formě odpisů. Odpisy se do účetnictví dostávají ve formě nákladů, které postupně snižují účetní zisk jednotlivých let. Tento proces je nazýván odpisováním majetku. Do problematiky odpisování se řadí i oprávky. Pomocí opravek se nepřímou metodou snižuje ocenění majetku, které je však trvalé.

3.1 Majetek vyloučený z odpisování

Hmotným majetkem vyloučeným z odpisování se dle zákona o daních z příjmu § 27 rozumí:

- a) bezúplatně převedený majetek podle smlouvy o finančním leasingu, pokud výdaje (náklady) související s jeho pořízením nepřevyší 80 000 Kč,
- b) pěstitelský celek trvalých porostů s dobou plodnosti delší než 3 roky, jež nedosáhl plodonosného stáří,
- c) hydromeliorace do 2 let po jejím dokončení,
- d) umělecké dílo, které je hmotným majetkem a není součástí stavby a budovy, předměty muzejní a galerijní hodnoty, popřípadě jejich soubory v muzeích a památkových objektech, stálé výstavní soubory a knihovní fondy knihoven jednotné soustavy, popřípadě jiné fondy,

- e) movitá kulturní památka a soubory movitých kulturních památek,
- f) hmotný majetek převzatý povinně bezúplatně podle zvláštních právních předpisů,
- g) inventarizační přebytky hmotného majetku zjištěné podle zvláštního právního předpisu, pokud nebyly při zjištění zaúčtovány ve prospěch výnosů,
- h) hmotný movitý majetek nabytý věřitelem v důsledku zajištění dluhu převodem práva, a to po dobu zajištění tohoto dluhu a za předpokladu, že jej po tuto dobu bude odpisovat původní odpisovatel, uzavře-li s věřitelem smlouvu o výpůjčce,
- i) hmotný majetek, u něhož odpisy nebo zahraniční položky obdobného charakteru jako odpisy uplatňuje jiná osoba než odpisovatel podle tohoto zákona, jde-li o:
 - 1. pronajatý hmotný majetek,
 - 2. hmotný majetek, který je předmětem finančního leasingu,
- j) hmotný majetek nabytý darováním, plněním ze svěřenského fondu nebo z rodinné fundace, jehož nabytí bylo od daně z příjmů osvobozeno nebo nebylo předmětem daně.

(Chalupa et al., 2021, s. 90)

3.2 Účetní odpisy

Hlavním úkolem účetních odpisů je, co nejpřesněji vyjádřit opotřebením majetku a rozložit tak pořizovací cenu do nákladů během životnosti odpisovaného aktiva. (Brychta et al., 2021, s. 42)

Dlouhodobý nehmotný majetek nemá podle zákona o účetnictví § 28 odst. 6 přesně stanoven pevný časový limit pro účetní odpis, může být odpisován v souladu s odpisovým plánem po zvolené období. (Ryneš, 2022, s. 141)

Prudký a Lošťák (2019, s. 97) konstatují, že účetní odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku se stanovují na základě odpisového plánu, který si zvolí účetní jednotka na základě opotřebením majetku odpovídajícímu běžným podmínkám užívání. Nejvhodnější způsob uveřejnění odpisového plánu je jeho zakotvení ve vnitropodnikových směrnících. Ekonomická životnost dlouhodobého majetku může být vázána k výkonu nebo k času. Účetní odpisy s vazbou na čas jsou buď lineární, nebo zrychlené (degresivní). Sazby účetních odpisů se stanovují tak, aby co nejpřesněji odpovídaly skutečnosti. Podle zákona o účetnictví § 28 se majetek se odpisuje jen do výše jeho ocenění v účetnictví. Účetní odpisy

mají nákladovou, střádací a oceňovací funkci. Nákladovou funkcí se rozumí přenášení hodnoty dlouhodobého majetku do hodnoty výkonů. Střádací funkce představuje akumulaci peněžních prostředků na reprodukci dlouhodobého majetku, které jsou získávány z tržeb za realizované výkony. Oceňovací funkce umožňuje reálné ocenění dlouhodobého majetku, což je chápáno jako výpočet zůstatkové ceny.

Bokšová (2013, s. 285-287) rozděluje účetní odpisy na výkonové a časové. Výkonové odpisy charakterizuje jako nejpřesnější odpisovou metodu, neboť věrně respektují skutečně dosažené výkony ve sledovaném účetním období. Výkonové odpisy závisí na objemu výkonů. V případě, že nebyl uskutečněn žádný výkon daného aktiva ve sledovaném období, nelze jej účetně odpisovat. Časový odpis vychází z doby životnosti sledovaného aktiva.

3.3 Daňové odpisy

Daňové odpisy se zjišťují pouze pro potřeby daňového přiznání a jsou podmíněny zákonem o daních z příjmů. Vypočtené daňové odpisy se následně zaokrouhlují na koruny nahoru.

Zákon o daních z příjmů od roku 2021 nestanovuje výši pro zařazení dlouhodobého nehmotného majetku ani způsob jeho odpisování. Pro nově pořízený dlouhodobý nehmotný majetek bude klíčové jeho účetní posouzení. V případě, že účetní jednotka posoudí tento majetek za dlouhodobé nehmotné aktivum, bude jej odpisovat podle stanovené inventární směrnice, v tomto případě budou tyto účetní odpisy považovány za daňově uznatelný náklad. Pokud však účetní jednotka vykáže nehmotný majetek jako jednorázový náklad, bude tento majetek převzat do daňového základu stejným způsobem. (Šteker a Otrusínová, 2021, s. 59)

3.3.1 Odpisové skupiny

Daňové odpisy jsou rozděleny do šesti odpisových skupin a dále jsou děleny na rovnoměrné a zrychlené odpisování. Způsob odpisování si stanoví účetní jednotka pro každý nově pořízený majetek. Zvolený způsob je neměnný po celou dobu životnosti aktiva. Majetek se odpisuje nejvýše do vstupní ceny nebo zvýšené vstupní ceny.

Obsah odpisových skupin:

- 1. odpisová skupina – notebooky, nářadí, kancelářská technika,
- 2. odpisová skupina – osobní a nákladní automobily, nábytek, pracovní stroje,
- 3. odpisová skupina – výtahy, lodě, kotle a vytápění,
- 4. odpisová skupina – budovy ze dřeva a platů, osvětlení budov, plynovody,

- 5. odpisová skupina – výrobní budovy, mosty, silnice,
- 6. odpisová skupina – administrativní budovy, školy, kulturní památky.

Tabulka 1 Odpisové skupiny a lhůty odpisování (vlastní zpracování)

Odpisová skupina	Doba odpisování
1	3 roky
2	5 let
3	10 let
4	20 let
5	30 let
6	50 let

3.3.2 Rovnoměrné odpisování

V případě rovnoměrných odpisů se jedná o odpis stejné částky každý rok, kromě roku ve kterém byl majetek pořízen. Každé odpisové skupině je přiřazena maximální doba použití majetku.

Tabulka 2 Sazby pro rovnoměrné odpisování (vlastní zpracování)

Odpisová skupina	Sazba v prvním roce odpisování	Sazba pro další roky odpisování	Sazba pro zvýšenou vstupní cenu
1	20,00	40,00	33,30
2	11,00	22,25	20,00
3	5,50	10,50	10,00
4	2,15	5,15	5,00
5	1,40	3,40	3,40
6	1,02	2,02	2,00

Rovnoměrné odpisy se stanovují na základě následujících vzorců:

$$Odpis\ v\ 1.\ roce = \frac{vstupní\ cena\ x\ sazba\ v\ 1.\ roce}{100}$$

$$Odpis\ v\ dalších\ letech = \frac{vstupní\ cena\ x\ roční\ sazba}{100}$$

(Skálová et al., 2022, s. 44)

3.3.3 Zrychlené odpisování

V případě zrychleného odpisování jsou odpisovým skupinám přiřazeny koeficienty, díky kterým se vypočítá výše odpisů.

Tabulka 3 Sazby pro zrychlené odpisování (vlastní zpracování)

Odpisová skupina	V prvním roce odpisování	V dalších letech odpisování	Pro zvýšenou zůstatkovou cenu
1	3	4	3
2	5	6	5
3	10	11	10
4	20	21	20
5	30	31	30
6	50	51	50

K výpočtu zrychlených odpisů se používají následující vzorce:

$$\text{Odpis v 1. roce} = \frac{\text{pořizovací cena}}{\text{koeficient pro 1. rok}}$$

$$\text{Odpis v dalších letech} = \frac{2 \times \text{zůstatková cena}}{\text{koeficient pro další roky} - \text{rok odpisování}}$$

3.4 Mimořádné odpisy

Mimořádné odpisy vznikly s cílem podpořit hospodářství v období hospodářské krize. Tento způsob je možné využít pouze po přechodnou dobu, momentálně se vztahují na majetek pořízený v období od 1. ledna 2020 do 31. prosince 2021. Mimořádné odpisy lze využít podle přílohy č. 1 k zákonu o daních z příjmů u hmotného majetku zařazeného do odpisových skupin 1 a 2.

V případě 1. odpisové skupiny je možné odepsat hmotný majetek během 12 měsíců rovnoměrně a bez přerušení do 100 % vstupní ceny.

Hmotný majetek zařazený ve 2. odpisové skupině je možné odepsat za 24 měsíců do 100 % vstupní ceny. Za prvních 12 měsíců se uplatní rovnoměrné odpisy do výše 60 % vstupní ceny a v dalších bezprostředně následujících 12 měsíců se uplatní zbylých 40 % vstupní ceny. (Prudký a Lošťák, 2017, s. 146-147)

4 TECHNICKÉ ZHODNOCENÍ A OPRAVY

4.1 Technické zhodnocení hmotného majetku

Zákon o daních z příjmů § 33 říká, že technickým zhodnocením se rozumí výdaje na dokončené nástavby, přístavby a stavební úpravy, rekonstrukce a modernizace majetku, kterými se vstupní cena tohoto majetku zvýšila ve zdaňovacím období o více než 80 000 Kč. Hranice 80 000 Kč je stanovena novelou zákona o daních z příjmů s účinností od 1. 1. 2021. Další definici technického zhodnocení je možné nalézt v § 47 vyhlášky pro podnikatele. Definice se liší pouze limitem pro určení, zda se jedná o technické zhodnocení. Tento limit musí být v účetnictví totožný s hranicí pro zařazení dlouhodobého odpisovaného majetku. V případě staveb, musí technické zhodnocení dosáhnout významné hodnoty ve vztahu k pořizovací ceně.

Pokud je hmotný majetek odpisován formou mimořádných odpisů, technické zhodnocení nezvyšuje jeho vstupní cenu a podle § 30a zákona o daních z příjmů je toto zhodnocení odpisováno samostatně. Technické zhodnocení se zařazuje do odpisové skupiny podle majetku, na němž bylo zhodnocení provedeno. (Skálová et al., 2022, s. 53)

4.2 Opravy a údržba

Šteker a Otrusínová (2021, s. 53) uvádí, že oprava odstraňuje následky poškození nebo fyzického opotřebení za účelem uvedení aktiva do provozuschopného nebo předchozího stavu. Uvedením do provozuschopného stavu je myšleno provedení opravy s použitím jiných než původních dílů, součástí, materiálů nebo technologií, pokud tím nedojde k technickému zhodnocení.

Údržba je chápána jako soustavná činnost, kterou se zpomaluje fyzické opotřebení, předchází poruchám a odstraňuje drobnější závady.

Rozdíl mezi technickým zhodnocením a opravou nebo údržbou je ten, že výdaje spojené s opravou a údržbou se účtují přímo do nákladů, a to na příslušné nákladové účty, kdežto technické zhodnocení zvyšuje cenu majetku, na kterém bylo provedeno. Odpisy se následně počítají z ceny zvýšené o technické zhodnocení.

5 INVENTARIZACE DLOUHODOBÉHO MAJETKU

Svobodová (2018, s. 123) říká, že inventurou se rozumí zjištění skutečného stavu majetku a závazků (všechny složky aktiv a závazků) k určitému dni. Inventarizací chápeme odsouhlasení skutečného stavu majetku a závazků se stavem zachyceným v účetnictví a vypořádání případných inventarizačních rozdílů.

Inventarizace se zaměřuje na dva základní cíle. Prvním je ověření stavu aktiv a závazků, tedy ověření, zda aktiva a závazky evidované v účetnictví skutečně existují a druhým cílem je ověření reálného ocenění aktiv a závazků. Inventarizaci je možné rozdělit na řádnou a mimořádnou. Inventarizace je prováděna v okamžiku, kdy je sestavena účetní závěrka, může být však prováděna i v průběhu účetního období, a to pouze u zásob a za určitých podmínek. (Skálová et al., 2022, s. 32)

5.1 Fyzická inventura

Fyzickou inventurou je chápáno vizuální zjišťování skutečného stavu na základě vážení, měření, počítání či jinou metodou.

5.2 Dokladová inventura

Dokladová inventura se vztahuje na majetek a závazky, u nichž nelze vizuálně určit jeho existenci. Inventura probíhá zjišťováním skutečností v účetních knihách.

5.3 Inventurní soupisy

Inventurní komisí jsou zapisovány stavy majetku do inventurních soupisů, které jsou následně porovnány s účetními stavy. Případné rozdíly musí být doloženy a vypořádány.

5.4 Inventarizační rozdíly

Inventarizačními rozdíly jsou chápány rozdíly mezi stavem skutečným a stavem účetním. V případě, že je skutečný stav nižší než stav účetní, jedná se o manko, v případě cenin či peněžních prostředků v hotovosti se tento rozdíl nazývá schodek.

Opakem manka je přebytek. Ten nastává, když je skutečný stav vyšší než stav účetní.

Jelikož je zákon o účetnictví týkající se inventarizačních rozdílů velmi stručný, je nezbytné, aby postup při zjištění těchto rozdílů náležitě upravily vnitropodnikové směrnice účetní jednotky. (Ryneš, 2022, s. 75-76)

6 VYŘAZENÍ DLOUHODOBÉHO MAJETKU

Dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek se nejčastěji vyřazuje těmito způsoby:

- prodejem,
- likvidací (dobrovolnou po skončení doby odpisování, dobrovolnou před skončením doby odpisování, v důsledku škod nebo manka),
- bezúplatným převodem (darováním),
- vkladem majetku do jiné obchodní společnosti,
- důsledkem škody nebo manka,
- přeřazením z obchodního majetku do osobního užívání.

(Skálová, 2017, s. 50)

6.1 Příklady účtování vyřazení dlouhodobého majetku

Tabulka 4 Příklady účtování při vyřazení majetku (vlastní zpracování)

Forma vyřazení	MD	D
Prodej dlouhodobého nehmotného majetku		
zůstatková cena	541	07x
vyřazení majetku	07x	01x
Prodej odpisovaného dlouhodobého hmotného majetku		
zůstatková cena	541	08x
vyřazení majetku	08x	02x
Prodej neodpisovaného dlouhodobého hmotného majetku		
vyřazení majetku	541	03x
Darování dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku		
zůstatková cena	543	07x, 08x
vyřazení majetku	07x, 08x	01x, 02x
Vyřazení dlouhodobého nehmotného či hmotného majetku v důsledku manka či škody		
zůstatková cena	549	07x, 08x
vyřazení majetku	07x, 08x	01x, 02x
Vyřazení dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku likvidací		
zůstatková cena	551	07x, 08x
vyřazení majetku	07x, 08x	01x, 02x
Přeřazení dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku z podnikání do osobního užívání		
zůstatková cena	491	07x, 08x
vyřazení majetku	07x, 08x	01x, 02x

7 VYBRANÉ POMĚROVÉ UKAZATELE FINANČNÍ ANALÝZY

Bragg (2017, s. 1) říká, že finanční analýza obsahuje několik činností, které zahrnují prověření finančních a provozních informací se záměrem vyvozovat závěry a předkládat vedení doporučení. Přesněji řečeno, manažeři nebo vedení společnosti potřebují někoho, kdo by jim shromáždil informace, které vyjasňují problémy, jež maří rozhodnutí.

Knápková a kolektiv (2017, s. 17) uvádí, že hlavním cílem finanční analýzy je celkové zhodnocení finanční situace podniku. Tato analýza napomáhá včasnému odhalení rizik týkajících se kapitálové struktury či stálých aktiv, dále slouží ke zjišťování, zda je podnik schopný splácet své závazky včas a využití má i dalších významných skutečnostech.

K získání rychlé představy o finanční situaci podniku se využívá analýza účetních výkazů pomocí poměrových ukazatelů. Podkladem pro výpočet poměrových ukazatelů jsou položky rozvahy, výkazu zisku a ztráty, případně cash flow, které se dávají do poměru. V praxi se nejčastěji využívají ukazatele kapitálového trhu, aktivity, likvidity, rentability a zadluženosti. (Knápková et al., 2017, s. 87)

7.1 Analýza zadluženosti, majetkové a finanční struktury

7.1.1 Zadluženost

Ukazatele zadluženosti stanovují výši rizika, kterou podnik nese při dané struktuře vlastních a cizích zdrojů. Platí pravidlo, že čím vyšší je zadluženost podniku, tím vyšší je riziko. Zadluženost však sama o sobě nemusí být chápána jako negativní charakteristika, protože určitá výše zadluženosti je pro podnik užitečná z důvodu, že vlastní kapitál je dražší než kapitál cizí. Úroky, které se odvádějí z cizího kapitálu, se transformují do nákladů, které nám snižují zisk, z kterého se platí daně. V tomto případě se mluví o tzv. daňovém štítu či daňovém efektu.

Analýza zadluženosti, majetkové a finanční struktury porovnává rozvahové položky, na jejichž základě se určí, v jakém rozsahu a pomocí jakých zdrojů jsou podniková aktiva financována.

Základním ukazatelem zadluženosti se rozumí zadluženost celková. Na základě tohoto ukazatele se posuzuje finanční struktura z dlouhodobého hlediska. K výpočtu se používá poměr cizích zdrojů a celkových aktiv. Doporučená hodnota celkové zadluženosti se pohybuje okolo 30 až 60 %.

7.1.2 Míra zadluženosti

Ukazatel, který je využíván v případě žádosti o nový úvěr v bance se nazývá míra zadluženosti. Na základě tohoto ukazatele se banka rozhoduje, zda úvěr poskytne či nikoli. Pro stanovení míry zadluženosti se použije poměr mezi cizími zdroji a vlastním kapitálem. (Knápková et al., 2017, s. 87-89)

7.1.3 Úrokové krytí

Úrokové krytí udává, kolikrát je zisk vyšší než úroky. Hodnota tohoto ukazatele udává, jak velký je bezpečnostní polštář pro věřitele. Pro podmínky České republiky se zpravidla využívá hodnota osminásobku. V případě zahraničí je doporučená hodnota uváděna jako pětinasobek. (Růžičková, 2021, s. 73)

7.1.4 Krytí dlouhodobého majetku vlastním kapitálem

Tento ukazatel znázorňuje poměr vlastního kapitálu na dlouhodobém majetku. Pokud je výsledná hodnota větší než 1, znamená to, že společnost používá vlastní kapitál i ke krytí oběžných aktiv. Společnost tedy preferuje finanční stabilitu před výnosem. Dlouhodobý majetek by měl být přednostně a z větší části financován vlastním kapitálem, aby při splácení dluhů nedošlo k ohrožení kontinuity podnikání.

7.1.5 Krytí dlouhodobého majetku dlouhodobými zdroji

V tomto případě platí zlaté pravidlo financování: Dlouhodobý majetek by měl být krytý dlouhodobými zdroji. U tohoto ukazatele je vhodné mluvit o třech základních strategiích financování. Jedná se o agresivní, konzervativní a neutrální strategii.

Agresivní strategie je chápána v případech, kdy hodnota tohoto ukazatele je menší než 1. Znamená to, že společnost musí krýt část svého dlouhodobého majetku krátkodobými zdroji, a to může vést k problémům s úhradou závazků. Tato strategie je velmi riziková ale také levnější.

Pokud je hodnota tohoto ukazatele příliš vysoká, jedná se o konzervativní strategii financování. Ta je charakteristická svou bezpečností a stabilitou, ale na druhou stranu je velmi drahá. V případě této strategie je zřejmé, že společnost financuje velkou část oběžných aktiv drahými dlouhodobými zdroji. V tomto případě je podnik prekapitalizován.

Při správně zvoleném krytí dlouhodobého majetku a části oběžných aktiv dlouhodobým kapitálem, se jedná o neutrální strategii financování. Ta je chápána tak, že společnost má

takovou výši čistého pracovního kapitálu, která tvoří dostatečný, ale ne nadbytečný finanční polštář pro operativní řízení oběžných aktiv a krátkodobých závazků. (Knápková et al., 2017, s. 90-91)

Agresivní strategie		Neutrální strategie		Konzervativní strategie	
Dlouhodobý majetek	Vlastní kapitál	Dlouhodobý majetek	Vlastní kapitál	Dlouhodobý majetek	Vlastní kapitál
	Dl. cizí zdroje		Dlouhodobé cizí zdroje		Dlouhodobé cizí zdroje
	- ČPK				
Oběžná aktiva	Krátkodobé cizí zdroje	Oběžná aktiva	Krátkodobé cizí zdroje	Oběžná aktiva	+ ČPK
					Krátkodobé cizí zdroje

Obrázek 4 Strategie financování (vlastní zpracování)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

8 PŘEDSTAVENÍ SPOLEČNOSTI

Analyzovaná společnost si přeje zůstat v anonymitě, toto přání bude akceptováno, a tudíž nebude uveden název společnosti. Základní specifikace společnosti budou uvedeny v míře veřejně přístupných zdrojů.

Společnost byla založena v roce 1992 za účelem velkoobchodu v oblasti VODA-TOPENÍ-PLYN-SANITA, postupně rozšířila svou činnost i o maloobchodní prodej tak, aby mohla uspokojit konečného zákazníka, který požaduje exkluzivní ceny v tomto odvětví. Díky dlouholeté praxi na trhu může společnost nabídnout profesionální přístup v prodeji tohoto zařízení. Firma prodává pouze osvědčené výrobky s certifikací a pomáhá svým zákazníkům s orientací na trhu při výběru těchto výrobků.

Právní forma: společnost s ručením omezeným

Datum vzniku a zápisu: 10. března 1992

Základní jmění: 100 000,- Kč

Průměrný přepočtený počet zaměstnanců: 10,38 (rok 2020)

Předmět podnikání:

1. provádění staveb, jejich změn a odstraňování
2. vodoinstalatérství, topenářství
3. výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona

8.1 Zařazení účetní jednotky

Zákon o účetnictví upravuje a vymezuje podmínky pro zařazení společností do účetních kategorií. Pro správné zařazení do příslušné kategorie se posuzují tři základní předpoklady, mezi které patří hodnota aktiv, úhrn čistého ročního obratu a průměrný počet zaměstnanců v průběhu účetního období.

Hodnota aktiv je chápána jako netto hodnota aktiv z rozvahy. Úhrn čistého ročního obratu je výše výnosů snížená o prodejní slevy, dělená počtem započtených měsíců, po které trvalo účetní období a vynásobená 12. Průměrný počet zaměstnanců je stanoven jako evidenční počet zaměstnanců dle metodiky Českého statistického úřadu.

Mezi mikro, malé a střední účetní jednotky se řadí takové účetní jednotky, které nepřekračují alespoň dvě z uvedených podmínek. V případě, že účetní jednotka překročí alespoň dvě z uvedených podmínek, zařadí se do kategorie velké účetní jednotky.

Tabulka 5 Kategorie účetních jednotek (vlastní zpracování)

Kategorie	Aktiva celkem	Úhrn čistého ročního obratu	Průměrný počet zaměstnanců
Mikro účetní jednotka	9 000 000 Kč	18 000 000 Kč	10
Malá účetní jednotka	100 000 000 Kč	200 000 000 Kč	50
Střední účetní jednotka	500 000 000 Kč	1 000 000 000 Kč	250
Velká účetní jednotka	<500 000 000 Kč	<1 000 000 000 Kč	<250

Analyzovaná společnost se podle § 1b zákona o účetnictví řadí mezi malé účetní jednotky.

8.2 Právní úprava

Vybraná společnost je právnickou osobou provozující samostatnou ekonomickou činnost na území České republiky. Společnost se řídí zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů a vyhláškou Ministerstva financí č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví.

Účetní jednotka respektuje obecné účetní zásady, především zásadu o oceňování majetku, zásadu účtování ve věcné a časové souvislosti, zásadu a předpoklad účetní jednotky pokračovat ve svých aktivitách.

Zdaňovacím obdobím účetní jednotky je kalendářní rok. Rozvahový den je 31. prosince příslušného roku a okamžik pro sestavení účetní závěrky je 30. dubna následujícího roku. Účetní jednotka je měsíčním plátcem daně z přidané hodnoty.

Analyzovaná společnost využívá služeb externí účetní. Ekonomický software využívaný externí účetní této společnosti je Účetní program POHODA.

9 DLOUHODOBÝ MAJETEK SPOLEČNOST

9.1 Dlouhodobý nehmotný majetek

Dlouhodobým nehmotným majetkem se rozumí majetek, jehož doba použitelnosti je delší než jeden rok a ocenění je vyšší než 80 000 Kč. Náklady vynaloženými na technické zhodnocení se rozumí souhrn nákladů na ukončené rozšíření vybavenosti nebo použitelnosti nehmotného majetku anebo zásahy, které mají za následek změnu účelu nehmotného majetku, pokud po ukončení u jednotlivého nehmotného majetku převyší částku 80 000 Kč. Technické zhodnocení zvyšuje hodnotu dlouhodobého nehmotného majetku.

Drobný dlouhodobý nehmotný majetek do 80 000 Kč včetně je účtován do nákladů společnosti na účet 518 - Ostatní služby. Drobný dlouhodobý nehmotný majetek od 40 000 Kč je vždy veden v operativní evidenci. Na základě rozhodnutí účetní jednotky je možné vést v operativní evidenci i majetek nižší hodnoty. Pokud je v nákladech z titulu tohoto majetku naúčtováno více než 2 % celoročního obratu (třída 6 - Výnosy), jsou v nákladech ponechána maximálně tato 2 % celoročního obratu a částka převyšující stanovený limit je naúčtována na účet nákladů příštích období.

9.2 Dlouhodobý hmotný majetek

Dlouhodobým hmotným majetkem jsou hmotné movité věci a jejich soubory, jejichž doba použitelnosti je delší než jeden rok a ocenění je vyšší než 80 000 Kč. Technické zhodnocení v hodnotě vyšší než 80 000 Kč zvyšuje hodnotu dlouhodobého hmotného majetku. Náklady vynaloženými na technické zhodnocení se rozumí souhrn nákladů na dokončené zásahy do jednotlivého dlouhodobého majetku za účetní období. Majetek zařazený do používání je zaříděn do skupiny majetku na základě Klasifikace produkce (CZ-CPA) platné od 1. ledna 2015.

Drobný dlouhodobý hmotný majetek do 80 000 Kč včetně je veden jako zásoba a je účtován do nákladů společnosti na účet 501 - Spotřeba materiálu. Drobný dlouhodobý hmotný majetek od 10 000 Kč je vždy veden v operativní evidenci. Na základě rozhodnutí účetní jednotky je možné vést v operativní evidenci i majetek nižší hodnoty. Pokud je v nákladech z titulu tohoto majetku naúčtováno více než 2 % celoročního obratu (třída 6 - Výnosy), jsou v nákladech ponechána maximálně tato 2 % celoročního obratu a částka převyšující stanovený limit je naúčtována na účet nákladů příštích období.

9.3 Pořízení majetku

Při pořízení nového aktiva používá účetní jednotka kalkulační účty 041 - Pořízení dlouhodobého nehmotného majetku či 042 - Pořízení dlouhodobého hmotného majetku. Na těchto účtech se eviduje pořizovací cena majetku a náklady bezprostředně související s pořízením aktiva či uvedením do provozuschopného stavu.

Společnost pořizuje veškerá svá aktiva dodavatelským způsobem, tedy koupí za vlastní finanční zdroje. Nově nabytý majetek je oceňován pořizovací cenou. Pořizovací cenou se rozumí cena, za kterou byl majetek pořízen a náklady bezprostředně spojené s pořízením tohoto majetku.

Ke konci května roku 2021 uzavřela účetní jednotka kupní smlouvu na nemovitost, zpevněnou plochu a pozemky, které obsahovaly stavební parcelu, zahradu a ostatní plochu. Právní účinky vkladu nastaly dne 4. června 2021 a pořizovací cena byla 5 750 000 Kč bez DPH. Do pořizovací ceny vchází i správní poplatek za provedení vkladu ve výši 2 000 Kč. Nemovitost a zpevněné plochy byly zařazeny do 5. odpisové skupiny a účtovány nejprve na kalkulační účet a následně do účtové skupiny 02. Na pozemek nově nabytý do obchodního majetku společnosti se odpisové skupiny nevztahují, jedná se o neodpisovaný dlouhodobý majetek, který v průběhu let neztrácí svou hodnotu, nýbrž se jeho cena časem zhodnocuje. Tento pozemek bude účtován ve skupině 03, která obsahuje dlouhodobý hmotný majetek neodpisovaný.

K určení, v jakém poměru bude rozúčtována celková kupní cena, využila účetní jednotka znalecký posudek. Tento posudek rozdělil procentuálně celkovou hodnotu 5 752 000 Kč, a to tak, že nemovitosti připadal podíl ve výši 18,08 %, což je 1 039 961,60 Kč. Zpevněná plocha byla oceněna na 1 157 877,60 Kč, což činí 20,13 % z celkové částky a ve prospěch pozemku připadlo 61,79 % z celkové částky, což činí 3 554 160,80 Kč.

Ačkoli je v kupní smlouvě stanovena cena zvlášť za pozemek a zvlášť za budovu, vychází se z dělení dle znaleckého posudku. Dělení se považuje za účelové pro potřeby daně z přidané hodnoty.

V srpnu téhož roku se majetek společnosti obohatil i o automobil značky Fiat. Jeho pořizovací cena včetně vedlejších pořizovacích nákladů činila 246 171,68 Kč.

9.4 Zařazení majetku

Majetek při zařazení je účtován na stranu Má dáti příslušného účtu dlouhodobého majetku, jako jsou například 021 - Stavby nebo 022 - Samostatné movité věci a jejich soubory. Na straně Dal zaniká příslušný kalkulační účet vztahující se k nedokončenému dlouhodobému majetku. Účetní jednotka využívá analytické rozdělení dlouhodobého majetku. Účet 021 má přidělen analytický účet 021 100 - Stavby a zpevněné plochy. Účet 022 je rozdělen na analytické účty 022 200 - Dopravní prostředky a 022 300 - Inventář.

Pro zařazení majetku do společnosti používá účetní jednotka Protokol o zařazení majetku. V hlavičce protokolu jsou obsaženy základní informace o společnosti, jako je název, identifikační číslo a rok pořízení majetku.

Protokol je rozdělen na tři základní části. V první části jsou uvedeny základní informace o majetku, jako je název, inventární číslo a typ majetku. Následuje část druhá, která obsahuje důležitá data, jako je datum pořízení a zařazení, dále způsob pořízení a účetní a daňovou pořizovací cenu. Třetí část se vztahuje k odpisům. Uvádí se zde způsob odpisu, odpisová skupina, uplatněný odpis a plán odpisu. Poslední část je využívána pro případné poznámky či specifikaci způsobu využití majetku.

Protokol o zařazení majetku

Strana 1

NÁZEV	IČ: XXXXXXXX	Rok: 2021	Dne: 21.04.2022	Tisk všech záznamů
Název majetku:	Fiat Ducato			
Inventární číslo:	21IM00003			
Typ majetku:	HM			
Datum pořízení:	26.08.2021			
Datum zařazení:	01.09.2021			
Způsob pořízení:	Koupě			
Účetní pořizovací cena:	246 171,68			
Daňová pořizovací cena:	246 171,68			
Způsob odpisu:	HM rovnoměrný			
Odpisová skupina:	Sk.2			
Uplatněný odpis:	100 %			
Plán úč. odpisu:	Účetní odpis			
Využití:				
Poznámka:	Nákup FP 1411:	244 991,10 Kč +		
	přepis: VD 227:	850,00 Kč +		
	TP VD 228:	330,58 Kč		
	=	246 171,68 Kč		

Odpovědná osoba:

Datum: 21.04.2022

Podpis:

Obrázek 5 Protokol o zařazení majetku – automobil

9.5 Odpisování

Každá věc postupem času ztrácí svou hodnotu. K vyjádření opotřebení majetku v peněžním pojetí využívá podnik právě odpisy. Odpisy se do účetnictví dostávají formou nákladů, které postupně snižují hospodářský výsledek jednotlivých let.

Další pojem související s opotřebením majetku jsou oprávky, které jsou souhrnem odpisů od pořízení majetku.

Důležitým nástrojem pro daňové účetnictví jsou odpisové skupiny. Díky nim se zjišťuje, jak dlouho se bude majetek odpisovat. Analyzovaná společnost řadí svůj majetek do 2. a 5. odpisové skupiny. Majetek zařazený ve 2. odpisové skupině se odpisuje 5 let a dlouhodobé aktivum zařazené do 5. odpisové skupiny se odpisuje 30 let.

Pořizovací cena dlouhodobého majetku je odpisována po dobu předpokládané životnosti aktiva, a to lineární metodou. Odpisování je zahájeno v měsíci zařazení do užívání a ukončeno v měsíci předcházejícímu měsíci vyřazení majetku. Odpisy jsou účtovány ročně a jsou zaokrouhlovány na koruny nahoru.

Tabulka 6 Položky dlouhodobých aktiv k 31. 12. 2021 (vlastní zpracování)

Druh majetku	Pořizovací cena	Oprávky celkem	Zůstatková cena
Nemovitost	1 039 961,60 Kč	20 223,00 Kč	1 019 738,60 Kč
Zpevněná plocha	1 157 877,60 Kč	22 519,00 Kč	1 135 358,60 Kč
Pozemky	3 554 160,80 Kč	0,00 Kč	3 554 160,80 Kč
Automobily	3 343 038,90 Kč	2 369 351,37 Kč	973 687,53 Kč
Inventář	26 554,90 Kč	26 554,90 Kč	0,00 Kč

Tabulka číslo 6 - Položky dlouhodobých aktiv k 31. 12. 2021 znázorňuje strukturu a opotřebení stálých aktiv k rozvahovému dni. Vzhledem k tomu, že nemovitost a zpevněné plochy byly do obchodního majetku vloženy v polovině roku 2021, jejich odpis je minimální.

V případě automobilů se jedná o něco zcela jiného. Z pořizovací ceny automobilů bylo odepsáno více než 70 %. Průměrné stáří automobilů v roce 2021 je 7 let.

9.5.1 Rovnoměrný odpis automobilu Fiat Ducato

V roce 2021 společnost pořídila automobil značky Fiat v pořizovací ceně 244 991,10 Kč a vedlejších pořizovacích nákladů 1 180,58 Kč. Dle odpisového plánu je tento automobil zařazen do 2. odpisové skupiny a doba odpisování je vyčíslena na 5 let. Tabulka 7 - Srovnání odpisů Fiat Ducato, porovnává hodnoty účetních a daňových odpisů ve sledovaných letech.

Účetní odpis

V případě účetních odpisů se jedná o předpokládané opotřebení majetku, které je stanovené na základě odborného odhadu co nejpřesněji, tak aby jejich zachycení v účetnictví podávalo věrný a poctivý obraz skutečnosti.

$$\text{Odpis pro každý rok} = \frac{\text{pořizovací cena}}{\text{počet měsíců dle odpisového plánu}} \times \text{počet měsíců}$$

Účetní odpis září až prosinec 2021

$$\text{Odpis} = \frac{246\,171,68}{60} \times 4 = 16\,412 \text{ Kč}$$

Účetní odpis 2022–2025

$$\text{Odpis} = \frac{246\,171,68}{60} \times 12 = 49\,235 \text{ Kč}$$

Účetní odpis v posledním roce – leden až srpen 2026

$$\text{Odpis} = \frac{246\,171,68}{60} \times 8 = 32\,819,68 \text{ Kč}$$

Daňový odpis

Pro rovnoměrné daňové odpisy se v prvním roce odpisování využije sazba 11 % a v dalších letech odpisování je do poměru k pořizovací ceně přidělena sazba 22,25 %.

$$\text{Odpis pro 1. rok} = \frac{\text{pořizovací cena}}{0,11} = \frac{246\,171,68}{0,11} = 27\,079 \text{ Kč}$$

$$\text{Odpis v dalších letech} = \frac{\text{pořizovací cena}}{0,2225} = \frac{246\,171,68}{0,2225} = 54\,774 \text{ Kč}$$

Tabulka 7 Srovnání odpisů Fiat Ducato (vlastní zpracování)

Rok	Účetní odpis	Účetní ZC	Daňový odpis	Daňová ZC
2021	16 412,00 Kč	229 756,68 Kč	27 079,00 Kč	219 092,68 Kč
2022	49 235,00 Kč	180 524,68 Kč	54 774,00 Kč	164 318,68 Kč
2023	49 235,00 Kč	131 289,68 Kč	54 774,00 Kč	109 544,68 Kč
2024	49 235,00 Kč	82 054,68 Kč	54 774,00 Kč	54 770,68 Kč
2025	49 235,00 Kč	32 819,68 Kč	54 770,68 Kč	0,00 Kč
2026	32 819,68 Kč	0,00 Kč	x	x

9.5.2 Zrychlený odpis automobilu Škoda Octavia

V červnu roku 2019 navýšila společnost svůj obchodní majetek o automobil značky Škoda, jehož pořizovací cena byla 344 039,93 Kč. Pro tento majetek byl zvolen zrychlený postup odpisování. Následující tabulka znázorňuje rozdíl mezi daňovými a účetními odpisy tohoto automobilu.

Zrychlený odpis

Zrychlených odpisů se využívá zpravidla u majetku, u kterého se očekává, že bude v prvních letech své životnosti nejvíce využíván. Při využití zrychleného odpisování je nejvyšší odpis v 2. roce, v následujících letech se odpis postupně snižuje. Automobil, který je zařazen v druhé odpisové skupině bude mít v prvním roce odpisování koeficient 5, v následujících letech se koeficient zvýší na 6.

$$\text{Odpis v 1. roce} = \frac{\text{pořizovací cena}}{\text{koeficient v 1. roce}} = \frac{344\,039,93}{5} = 68\,808 \text{ Kč}$$

$$\text{Odpis v následujících letech} = \frac{(2 \times \text{zůstatková cena})}{(\text{koeficient} - \text{rok odpisování})}$$

$$\text{Odpis ve 2. roce} = \frac{(2 \times 275\,231,93)}{(6 - 1)} = 110\,093 \text{ Kč}$$

Tabulka 8 Srovnání odpisů Škoda Octavia (vlastní zpracování)

Rok	Účetní odpis	Účetní ZC	Daňový odpis	Daňová ZC
2019	34 404,00 Kč	309 635,93 Kč	68 808,00 Kč	275 231,93 Kč
2020	68 808,00 Kč	240 837,93 Kč	110 093,00 Kč	165 138,93 Kč
2021	68 808,00 Kč	172 109,93 Kč	82 568,93 Kč	82 568,93 Kč
2022	68 808,00 Kč	103 301,93 Kč	x	x
2023	68 808,00 Kč	34 493,93 Kč	x	x
2024	34 493,93 Kč	0,00 Kč	x	x

9.6 Technické zhodnocení

V době, kdy byla bakalářská práce zpracována, neprováděla analyzovaná společnost žádné technické zhodnocení. Nicméně se projednává brzká oprava nově nabyté nemovitosti. V případě opravy, která by v úhrnu u této nemovitosti překročila limit 80 000 Kč, jednalo by se o technické zhodnocení tohoto majetku a na tomto základě by byla zvýšena pořizovací cena budovy a přepočítaly by se odpisy. Do ceny opravy by byly započítány ceny všech materiálů a stavebních prací.

Veškeré technické zhodnocení by bylo účtováno na kalkulační účet 042 – Pořízení dlouhodobého hmotného majetku a zároveň na straně Dal účtu 221 – Bankovní účet. Teprve ve chvíli, kdy by bylo technické zhodnocení provedeno, navýšila by se cena nemovitosti na analytickém účtu 021 100 – Stavby a zpevněné plochy a zároveň by byl vyrušen kalkulační účet.

9.7 Inventarizace dlouhodobého majetku

Inventarizace je chápána jako zjišťování skutečného stavu majetku, který vykazuje účetní jednotka, a ověření, zda zjištěný majetek skutečně odpovídá stavu zaznamenanému v účetnictví.

Účetní jednotka provádí na dlouhodobém majetku pouze fyzickou inventuru, protože ve svém obchodním majetku zatím nevykazuje žádná dlouhodobá nehmotná aktiva. Fyzická inventura je prováděna vždy k rozvahovému dni, kterým je poslední den kalendářního roku, tudíž 31. prosinec. Vzhledem k tomu, že zákon o účetnictví se inventarizace zabývá poměrně stručně, postupuje se podle vnitropodnikových účetních směrnic, kde je tato problematika sepsána podrobněji.

Účetní jednotka na základě seznamu majetku kontroluje stav majetku v podniku a to, přepočítáváním či měřením. Po skončení inventury se vyhotoví inventurní soupisy, na jejichž podkladu jsou skutečné stavy majetku porovnávány se stavem účetním.

Inventurní soupis musí obsahovat:

- určení inventarizovaného majetku,
- způsob zjištění skutečných stavů,
- ocenění majetku a závazků k době ukončení inventury,
- okamžik zahájení a ukončení inventarizace,
- rozhodný den,
- podpis odpovědné osoby za provedení inventury.

Pokud, je na základě inventurních soupisů zjištěno, že byl majetek poškozen, rozbit nebo dokonce vyřazen, je tento majetek vyřazen ze společnosti na základě Protokolu o vyřazení. V případě, že se skutečně zjištěný stav neshoduje se stavem účetním, jedná se o takzvané manko či přebytek. Manko je účtováno na nákladový účet 549 - Manka a škody

z provozní činnosti a na straně Dal se promítne příslušný účet majetku, který musíme opravit o cenu ztraceného majetku. V případě přebytku je tato skutečnost účtována do výnosů na účet 648 - Ostatní provozní výnosy a na straně Má dáti je zvýšen účet příslušného majetku. Při ztrátě majetku se zjišťuje osoba, která za tento majetek ručila a která jej používala. Následně se vyčíslí škoda a předepíše se dotyčné osobě k úhradě. Předpis k úhradě zaměstnanci je pomocí vnitřního účetního dokladu zaúčtován na straně Má dáti jako pohledávka za zaměstnancem na účet 335, a na druhé straně se účtují výnosy 648 - Ostatní provozní výnosy. Následná úhrada zvyšuje peněžní prostředky na účtu či v pokladně a snižuje se pohledávka za zaměstnancem.

Inventurní soupis fyzické inventury drobného majetku

NÁZEV

IČ: XXXXXXXX

Středisko č.: XXXXX

Důvod inventury: datum:

Inventurní číslo	Název	Typ	Evidovaný stav	Zjištěný stav	Rozdíl
16DM00006	XXXXXXX	Hmotný	1	_____	_____
16DM00001	XXXXXXX	Hmotný	1	_____	_____
16DM00002	XXXXXXX	Hmotný	1	_____	_____
16DM00003	XXXXXXX	Hmotný	1	_____	_____
16DM00004	XXXXXXX	Hmotný	1	_____	_____
16DM00005	XXXXXXX	Hmotný	1	_____	_____
16DM00007	XXXXXXX	Hmotný	1	_____	_____

Inventarizační komise: podpis:
(jméno a příjmení vyplňte hulkovým písmem)

Inventarizační komise: podpis:
(jméno a příjmení vyplňte hulkovým písmem)

Obrázek 6 Inventurní soupis

9.8 Vyřazení dlouhodobého majetku

Vyřazení majetku je prováděno zejména prodejem, likvidací, bezúplatným převodem, převodem do osobního užívání či v případě vzniku manka nebo škody. Analyzovaná společnost v převážné většině vyřazuje svůj majetek dodavatelským způsobem, tudíž prodejem. V malém množství se objevují případy, kdy společnost vyřadí majetek likvidací.

V případě vyřazení majetku z obchodní společnosti vzniká vnitřní účetní doklad nazýván jako Protokol o vyřazení majetku. Doklad je sestaven na stejném základě jako Protokol o zařazení majetku. Protokol vztahující se k vyřazení majetku se odlišuje svou pravou částí, ve které jsou obsaženy informace o datu a způsobu vyřazení majetku. Uvádí se i zůstatkové ceny, a z toho důvodu, aby se zjistilo, jestli je vyřazovaný majetek plně odepsán.

Pokud společnost vyřazuje dlouhodobý majetek likvidací, děje se tak na základě likvidačního protokolu. Při vyřazení plně odepsaného majetku jsou pomocí vnitřního účetního dokladu na stranu Má dáti zaúčtovány oprávkky k vyřazovanému majetku a na straně Dal se promítne účet, na kterém byl majetek evidován. Zápis o vyřazení plně odepsaného majetku se uvádí ve výši vstupní ceny.

Majetek, který nebyl plně odepsaný a který je vyřazen likvidací je zaúčtován taktéž v pořizovací ceně. V takové případě se provádí mimořádný odpis zůstatkové ceny, při kterém se na stranu Má dáti zaznamenají náklady na účet 551 - Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku a na straně Dal jsou oprávkky k příslušnému majetku. Tento mimořádný odpis je daňově uznatelný náklad, existují však i výjimky.

Na počátku roku 2022 byl z obchodní majetku společnosti vyřazen plně odepsaný automobil značky Volkswagen Caddy, který byl zařazen do 2. odpisové skupiny a pořízen ke konci listopadu roku 2012. Automobil byl z majetku společnosti vyřazen prodejem. Vyřazení v případě plně odepsaného majetku, který bude prodán, je účtováno na stranu Má dáti účtu 082 - Oprávkky k samostatným movitým věcem, a zároveň je snížen účet 022 200 - Samostatné movité věci a jejich soubory - Dopravní prostředky, a to v ceně pořizovací. Následný prodej odběrateli je zaúčtován pomocí faktury vydané. Vznikne pohledávka v celkové prodejní ceně na aktivním účtu 311 - Odběratelé a zároveň vzniká výnos na účtu 641 - Tržby z prodeje dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku. Nesmí se opomenout na DPH, které se promítne na straně Dal účtu 343 - Daň z přidané hodnoty s 21% sazbou. Úhrada faktury je účtována jako zvýšení peněžních prostředků na účtu nebo v pokladně a snížení pohledávky za odběratelem.

V případech, kdy chce společnost prodat majetek, který však není plně odepsaný, musí doúčtovat zůstatkovou cenu, a to na nákladový účet 541 - Zůstatková cena prodaného dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku a zároveň vyrovnat příslušný účet s oprávkami na straně Dal.

Protokol o vyřazení majetku

Strana 1

NÁZEV

IČ: xxxxxxxx

Rok: 2021

Dne: 21.04.2022

Tisk všech záznamů

Název majetku: **VW Caddy**
Inventární číslo: **HM1201**
Typ majetku: **HM**

Datum pořízení: **29.11.2012**
Datum zařazení: **01.12.2012**
Způsob pořízení: **Koupě**
Účetní pořizovací cena: **394 967,00**
Daňová pořizovací cena: **394 967,00**

Datum vyřazení: **26.01.2022**
Způsob vyřazení: **Prodej**
Účetní zůstatková cena: **0,00**
Daňová zůstatková cena:

Způsob odpisu: **HM zrychlený**
Odpisová skupina: **Sk.2**
Uplatněný odpis: **100 %**
Plán úč. odpisu: **Účetní odpis**

Využití:
Poznámka:

Odpovědná osoba:

Datum: 21.04.2022

Podpis:

Obrázek 7 Protokol o vyřazení majetku – automobil

10 FINANČNÍ ANALÝZA

Finanční analýza představuje zhodnocení minulosti, současnosti a blízké budoucnosti finančního hospodaření podniku. Smyslem finanční analýzy je provést rozbor finančních výkazů a zhodnotit hospodaření podniku. Výstupem finanční analýzy je zhodnocení situace a případné poznámky pro efektivnější hospodaření s majetkem či peněžními prostředky. Finanční analýza je prováděna na základě informací z výročních zpráv společnosti z let 2019-2021.

10.1 Vertikální analýza

Skrze vertikální analýzu dochází k porovnávání jednotlivých částí rozvahy k celkovým aktivům analyzovaného roku. Pro sestavení vertikální analýzy byly využity údaje obsažené v rozvaze společnosti, a to z let 2019–2021. Oběžná aktiva se podstatným vlivem podílí na celkových aktivech společnosti. Dlouhodobý majetek ve společnosti představuje malou část aktiv. V roce 2021 se však významnost dlouhodobého majetku v podniku zvýšila o 31,97 % oproti předchozímu roku. Tento nárůst je ovlivněn významnou investicí do nemovitosti a to pozemků, které společnost v roce 2021 pořídila. Ve všech analyzovaných letech tvoří podíly na dlouhodobém majetku automobily společnosti využívané k ekonomické činnosti.

Tabulka 9 Vertikální analýza (vlastní zpracování)

Položky (v tis. Kč)	Rok 2019		Rok 2020		Rok 2021	
AKTIVA	12 423	100,00 %	16 077	100,00 %	17 339	100,00 %
B. Stálá aktiva	1 378	11,09 %	1 056	6,57 %	6 683	38,54 %
B.II. Dlouhodobý hmotný majetek	1 378	11,09 %	1 056	6,57 %	6 683	38,54 %
B.II.1. Pozemky a stavby	0	0,00 %	0	0,00 %	5 709	32,93 %
B.II.2. Hmotné movité věci a jejich soubory	1 378	11,09 %	1 056	6,57 %	974	5,62 %
C. Oběžná aktiva	11 005	88,59 %	14 988	93,23 %	10 545	60,82 %
C.I. Zásoby	3 576	28,79 %	3 509	21,83 %	3 998	23,06 %
C.II. Pohledávky	1 209	9,73 %	2 333	14,51 %	3 322	19,16 %
C.II.2. Krátkodobé pohledávky	1 209	9,73 %	2 333	14,51 %	3 322	19,16 %
C.IV. Peněžní prostředky	6 220	50,07 %	9 146	56,89 %	3 225	18,60 %
D. Časové rozlišení	40	0,32 %	33	0,21 %	111	0,00 %

10.2 Horizontální analýza

Horizontální analýza napomáhá ke zhodnocení změn jednotlivých položek v časovém uspořádání. K této analýze byly opět využity informace z let 2019-2021. Hodnota stálých aktiv se meziročně zvýšila o 509,49 %. Tento progresivní růst aktiv má na svědomí nově pořízený majetek ve formě nemovitosti a pozemků a celkové hodnotě 5 752 000 Kč.

Vzhledem k tomu, že nový dlouhodobý majetek byl pořízen z vlastních finančních prostředků, je meziroční pokles oběžných aktiv a s nimi souvisejících peněžních prostředků zcela opodstatněný. Vysoký nárůst byl zaznamenán i v položce časového rozlišení. Meziročně se časové rozlišení zvýšilo o 218,86 %. Vzhledem k tématu práce není tento aspekt pro analýzu podstatný.

Tabulka 10 Horizontální analýza (vlastní zpracování)

Položky (v tis. Kč)	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	2020/2019	2021/2020
AKTIVA	12 423	16 077	17 339	29,41 %	7,85 %
B. Stálá aktiva	1 378	1 056	6 683	-23,37 %	532,86 %
B.II. Dlouhodobý hmotný majetek	1 378	1 056	6 683	-23,37 %	532,86 %
B.II.1. Pozemky a stavby	0	0	5 709	0,00 %	0,00 %
B.II.2. Hmotné movité věci a jejich soubory	1 378	1 056	974	-23,37 %	-7,77 %
C. Oběžná aktiva	11 005	14 988	10 545	36,19 %	-29,64 %
C.I. Zásoby	3 576	3 509	3 998	-1,87 %	13,94 %
C.II. Pohledávky	1 209	2 333	3 322	92,97 %	42,39 %
C.II.2. Krátkodobé pohledávky	1 209	2 333	3 322	92,97 %	42,39 %
C.IV. Peněžní prostředky	6 220	9 146	3 225	47,04 %	-64,74 %
D. Časové rozlišení	40	33	111	-17,50 %	236,36 %

10.3 Vybrané ukazatele finanční analýzy

Při analýze dlouhodobého majetku nelze opomenout pár základních ukazatelů finanční analýzy, které s tímto majetkem úzce souvisí. Mezi základní ukazatele probírané na následujících stranách řadíme celkovou zadluženost, míru zadluženosti, krytí dlouhodobého majetku vlastním kapitálem či krytí dlouhodobého majetku dlouhodobými zdroji.

10.3.1 Celková zadluženost

Celková zadluženost vystihuje finanční úroveň společnosti. Odborníci doporučují, aby se celková zadluženost pohybovala mezi 30 až 60 %. V případě, že hodnota celkové zadluženosti je vyšší, roste i riziko pro věřitele, především pro banku.

$$\text{Celková zadluženost} = \frac{\text{cizí zdroje}}{\text{aktiva celkem}}$$

Tabulka 11 Celková zadluženost společnosti (vlastní zpracování)

Rok	Cizí zdroje (v tis. Kč)	Aktiva (v tis. Kč)	Zadlužení (v %)
2019	725	12 423	5,84 %
2020	1 397	16 077	8,69 %
2021	933	17 339	5,38 %

Z tabulky číslo 11 plyne, že společnost ke své ekonomické činnosti nevyužívá mnoho cizích zdrojů a celková zadluženost se nachází hluboko pod doporučenou optimální hodnotou.

10.3.2 Míra zadluženosti

Mezi další často využívaný ukazatel finanční analýzy spadá právě míra zadluženosti. Ta poměruje cizí a vlastní kapitál. Podle tohoto ukazatele se banka rozhoduje, zda poskytne společnosti úvěr či nikoli. Pro posouzení důvěryhodnosti společnosti je důležitý časový vývoj tohoto ukazatele.

$$\text{Míra zadluženosti} = \frac{\text{cizí zdroje}}{\text{vlastní kapitál}}$$

Tabulka 12 Míra zadluženosti (vlastní zpracování)

Rok	Cizí zdroje (v tis. Kč)	Vlastní kapitál (v tis. Kč)	Míra zadluženosti (v %)
2019	725	11 659	6,22 %
2020	1 397	14 668	9,52 %
2021	933	16 367	5,70 %

V pasivech společnosti ve všech letech převažuje hodnota vlastního kapitálu nad cizími zdroji. Z tohoto důvodu je míra zadluženosti na velmi nízké úrovni. Společnost by mohla zažádat v případě nouze o úvěr, a banka by ho s velkou pravděpodobností poskytla, protože analyzovaná společnost není nebezpečným dlužníkem díky nízké míře zadlužení.

10.3.3 Úrokové krytí

Úrokové krytí uvádí schopnost podniku splácet úroky. Tento ukazatel je pro analýzu vybrané společnosti nepodstatný, protože společnost za analyzované roky neevidovala žádné úroky, tím pádem by úrokové krytí ve všech letech dosahovalo hodnoty 0.

$$\text{Úrokové krytí} = \frac{\text{zisk před zdaněním a úroky}}{\text{úroky}}$$

10.3.4 Krytí dlouhodobého majetku vlastním kapitálem

Tento ukazatel vyjadřuje krytí dlouhodobého majetku vlastním kapitálem. Vypočítá se poměrem mezi vlastním kapitálem a dlouhodobým majetkem společnosti. Využívá se k hodnocení stability firmy. Dlouhodobý majetek by měl být financován z větší části vlastním kapitálem, aby splácení případných dluhů neohrozilo podnikání. V případě, kdy je

hodnota tohoto ukazatele větší než 1, znamená to, že společnost využívá vlastní kapitál i ke krytí oběžných aktiv.

Tabulka 13 Krytí stálých aktiv vlastním kapitálem (vlastní zpracování)

Rok	Vlastní kapitál (v tis. Kč)	Dlouhodobý majetek (v tis. Kč)	Krytí
2019	11 659	1 378	8,4608
2020	14 668	1 056	13,8902
2021	16 367	6 683	2,4490

Krytí dlouhodobého majetku vlastním kapitálem ve všech sledovaných letech je vyšší než 1. V tomto případě je zřejmé, že společnost využívá vlastní kapitál i ke krytí oběžných aktiv, znamená to, že podnik dává přednost stabilitě před výnosem.

10.3.5 Krytí dlouhodobého majetku dlouhodobými zdroji

Ukazatel krytí dlouhodobého majetku dlouhodobými zdroji nám napomáhá k rozpoznání strategie financování podniku.

V tomto případě jsou známy tři druhy strategií:

- agresivní,
- neutrální,
- konzervativní.

$$\text{Krytí DM dlouhodobými zdroji} = \frac{\text{vlastní kapitál} + \text{dlouhodobé cizí zdroje}}{\text{dlouhodobý majetek}}$$

Tabulka 14 Krytí dlouhodobého majetku dlouhodobými zdroji (vlastní zpracování)

Rok	Vlastní kapitál (v tis. Kč)	Dlouhodobé cizí zdroje	Dlouhodobý majetek (v tis. Kč)	Krytí
2019	11 659	0	1 378	8,4608
2020	14 668	0	1 056	13,8902
2021	16 367	0	6 683	2,4490

Vzhledem k tomu, že společnost nedisponuje žádnými dlouhodobými cizími zdroji, je krytí dlouhodobého majetku dlouhodobými zdroji shodné s krytím dlouhodobého majetku vlastním kapitálem. Po analýze tohoto ukazatele bylo zjištěno, že podnik využívá konzervativní strategii financování. V případě konzervativní strategie se mluví o překapitalizované společnosti, protože podnik financuje drahými dlouhodobými zdroji velkou část krátkodobého majetku. Tato strategie je bezpečná, avšak přináší malý výnos.

11 ZHODNOCENÍ A DOPORUČENÍ

V této části bude zhodnoceno, zda společnost správně pracuje a využívá dlouhodobá aktiva. Na základě finanční analýzy bude věnována pozornost ekonomické situaci podniku a doporučeno, jak by se dalo efektivněji nakládat s majetkem a finančními prostředky.

11.1 Nemovitost a pozemek

V první řadě, bych se ráda soustředila právě na nově pořízený pozemek a nemovitost, díky kterým se rozšířila dlouhodobá aktiva společnosti v roce 2021. Tuto investici hodnotím pozitivně, protože jak všichni dobře víme, právě nemovitosti a pozemky se postupem času zhodnocují. Avšak nemyslím si, že společnost pořídila tento majetek v příznivé době. Společnost měla tuto investici provést dříve, protože ceny nemovitostí se v druhém čtvrtletí roku 2021 meziročně zvýšily v průměru o 14,5 %. V případě, že by společnost investici provedla před navýšením cen nemovitostí, ušetřila by přes 800 000 Kč. Tuto částku by mohla společnost využít na případné opravy nemovitosti.

Pozemky s nemovitostí byly pořízeny vedle stávající prodejny společnosti, kde je společnost v nájmu. Za měsíční nájem prostor společnost platí 35 000 Kč. Roční náklady na prodejnu tedy činí 420 000 Kč. Pokud by společnost pořídila pozemek s nemovitostí dříve, ušetřila by na nájmu ročně 420 000 Kč, které by mohla využít na financování oprav budovy či na financování jiného majetku.

11.2 Automobily

Nyní svou pozornost budu směřovat na vozový park společnosti. Ten k 1. lednu 2022 obsahoval čtyři nákladní automobily a sedm osobních automobilů. Určitě bych společnosti doporučila, aby obměnila automobily, které byly poprvé registrovány před více než devíti lety. Důvod je prostý, na automobily, které jsou registrovány, provozovány a používány v České republice poplatníkem daně z příjmů fyzických či právnických osob, se vztahuje silniční daň. Sazba daně silniční, se snižuje o 48 % v prvních 36 kalendářních měsících od data první registrace, o 40 % po dobu následujících 36 kalendářních měsíců a o 25 % dalších 36 kalendářních měsíců. Proto by bylo pro společnost prospěšné, kdyby obnovila starší vozidla ve svém vozovém parku. V roce 2022 se kvůli nárůstu cen pohonných hmot zrušily zálohy na tuto daň pro automobily do 12 tun, avšak tato daň může být v budoucnu obnovena.

Pokud by společnost nechtěla platit silniční daň na osobních automobilech vůbec, musela by pořizovat automobily, které používají jako palivo zkapalněný ropný plyn nebo stlačený zemní plyn. Automobily využívající tuto formu paliva jsou od silniční daně osvobozeny, výsledná daň je tudíž 0 Kč. V případě, že by společnost chtěla zachovat stávající automobily, navrhla bych možnost přestavby na LPG.

Tabulka 15 Silniční daň v roce 2021 (vlastní zpracování)

První registrace	Druh vozidla	Roční sazba v Kč	Daň v Kč
3/2008	nákladní	3 600	3 600
11/2012	osobní	3 000	2 375
2/2014	osobní	3 000	2 250
8/2012	osobní	2 400	2 050
10/2009	osobní	2 400	2 400
6/2017	osobní	2 400	1 440
10/2017	osobní	2 400	1 440
8/2016	nákladní	3 600	2 160
8/2016	nákladní	3 600	2 160
6/2015	nákladní	3 600	900
12/2016	osobní	1 800	1 080
Celkem		31 800	21 855

Celková roční sazba silniční daně za rok 2021 bez uplatnění slev by činila 31 800 Kč. Díky snížení sazby o 40 % a 25 % byla celková silniční daň vyměřena na 21 855 Kč. Roční úspora byla ve výši 9 945 Kč. V případě nákladního automobilu, za který byla v roce 2021 zaplacená silniční daň pouze 900 Kč, se jedná o nově pořízený automobil do obchodního majetku společnosti, který byl provozován pouze 4 měsíce.

Tabulka 16 Alternativa silniční daně pro rok 2021 – automobily na LPG (vlastní zpracování)

První registrace	Druh vozidla	Roční sazba v Kč	Daň v Kč
3/2008	nákladní	3 600	3 600
11/2012	osobní	3 000	0
2/2014	osobní	3 000	0
8/2012	osobní	2 400	0
10/2009	osobní	2 400	0
6/2017	osobní	2 400	0
10/2017	osobní	2 400	0
8/2016	nákladní	3 600	2 160
8/2016	nákladní	3 600	2 160
6/2015	nákladní	3 600	900
12/2016	osobní	1 800	0
Celkem		31 800	8 820

V tabulce číslo 16 je uvedena alternativa v případě, že by společnost nechala stávající osobní automobily přestavět na LPG. Na silniční dani by v roce 2021 ušetřila 22 980 Kč. V potaz se však musí vzít náklady na tuto přestavbu, která vychází přibližně na 30 000 Kč na jeden automobil. Pokud by analyzovaná společnost chtěla přestavět všechny osobní automobily, vznikl by jí náklad ve výši 210 000 Kč. K 16. květnu 2022 se ceny pohonných hmot pohybují kolem 43,90 Kč/l. Cena LPG k tomu dni činí 18,90 Kč/l. Z toho vyplývá, že LPG je o 25 Kč na litr levnější než nafta či benzin.

Uvažujme, že jeden osobní automobil měsíčně ujede 1 000 km, při aktuálních cenách a průměrné spotřebě benzínu 6,46 l/100 km. Náklady na pohonné hmoty za měsíc u jednoho automobilu by činily 2 836 Kč. U všech 7 osobních automobilů by měsíční náklady na pohonné hmoty byly v částce 19 852 Kč.

V případě využití LPG by se spotřeba na 100 km byla 8 litrů. Náklady na LPG za měsíc na jeden automobil by při ujetí 1 000 km činily 1 512 Kč, a celkové náklady na všechny osobní automobily by se rovnaly 10 584 Kč. Což je v porovnání s cenou benzínu úspora 9 268 Kč/měsíc.

Tabulka 17 Porovnání nákladů na benzin a LPG pro všechny automobily (vlastní zpracování)

	Náklady na benzin v Kč	Náklady na LPG v Kč
Jeden rok	238 224	127 008
Pět let	1 191 120	635 040
Úspora v Kč		556 080

Z tabulky číslo 17 plyne, že společnost by v případě předělení všech osobních automobilů na LPG ušetřila 556 080 Kč za 5 let pouze na pohonných hmotách.

Společnosti bych také doporučila prodej nákladního automobilu poprvé registrovaného v březnu roku 2008. Starší automobily jsou více poruchové a opravy jsou drahé a na silniční dani už není možné uplatnit žádné snížení tohoto automobilu. Automobil by bylo možné prodat za 250 000 Kč a koupit automobil z roku 2019 za 750 000 Kč. Na silniční dani by se uplatnilo snížení o 48 %, to by znamenalo, že na ročně by společnost zaplatila 1 872 Kč místo 3 600 Kč. Na koupi automobilu by si společnost mohla vzít bankovní úvěr. Tato alternativa je demonstrována v doporučení, které se vztahuje k finanční analýze.

11.3 Finanční analýza

Díky finanční analýze jsem zjistila, že celková zadluženost společnosti v letech 2019-2021 se pohybovala v rozmezí 5-8 %. Tohle zadlužení je hluboko pod doporučenou hodnotou, která je 30-60 %. Znamená to, že společnost ke své činnosti využívá vlastní finanční prostředky, které jsou sice bezpečné a zároveň drahé.

Společnosti bych určitě doporučila sjednání úvěru, protože díky úrokům, které jsou účtovány do nákladů lze využít daňový štít, který sníží výsledek hospodaření a s ním související daň.

Úroková sazba se k 16. květnu 2022 pohybuje od 2,99 % do 6,5 % p. a.

Pokud by si společnost vzala podnikatelský úvěr v hodnotě 500 000 Kč na přestavění automobilů na LPG nebo na nákup nového nákladního automobilu a doba splácení by byla 60 měsíců, měsíčně by společnost při úrokové sazbě 5,99 % p. a. a roční úrokové sazbě nákladů 6,16 % zaplatila 10 708 Kč, tím pádem by přeplatila 142 468 Kč.

Kdyby si společnost vzala úvěr na nemovitost a pozemky, které v roce 2021 nakoupila ve výši 2 500 000 Kč, při době splatnosti pět let, měsíční splátka by činila 49 214 Kč a úroková sazba by byla 6,5 %. Celkem by společnost zaplatila 2 952 862 Kč.

$$\text{Celková zadluženost (v \%)} = \frac{\text{cizí zdroje}}{\text{celková aktiva}} = \frac{933 + 500 + 2\,500}{17\,339} = 22,63 \%$$

Celková zadluženost v případě, kdyby si společnost v roce 2021 vzala úvěr ve výši 500 000 Kč na nákup či přestavbu automobilů a 2 500 000 Kč na pořízení nemovitosti a pozemků by byla 22,63 %. Společnost by se sice nepohybovala v doporučeném zadlužení 30-60 %, ale blížila by se k této hranici.

$$\text{Míra zadluženosti (v \%)} = \frac{\text{cizí zdroje}}{\text{vlastní kapitál}} = \frac{933 + 500 + 2\,500}{16\,367} = 24,03 \%$$

Míra zadluženosti by v případě úvěrů vzrostla z 5,7 % na 24,03 %. Pro banku by tato společnost jako dlužník byla stále atraktivní, protože míra zadluženosti se stále pohybuje v minimálních procentech.

Pokud by společnost zvažovala doporučení vztahující se k zadlužení, nabídla bych, aby své volné peněžní prostředky investovala do finančního majetku a nechala své finance zhodnocovat. Zhodnocení by bylo na místě i s přihlédnutím k inflaci, která se pohybuje okolo 14,2 %.

V dnešní době je velice populární právě obchodování a vlastnění kryptoměn. Kryptoměn je velká spousta, a pro začátečníky je velký problém se v nich vyznat. Společnost by v případě zájmu o tuto investici měla kontaktovat odborníka, který by jim vysvětlil, poradil a nasměroval na správnou cestu.

Pokud by společnost nechtěla riskovat v neznámých vodách, určitě se nabízí alternativa spořicíh účtů, které nabízejí až 4,5% zhodnocení investice. Společnost by svůj finanční majetek mohla rozšířit i o akcie nebo cenné papíry.

Tabulka 18 Maximální zhodnocení investic (vlastní zpracování)

Produkt	Maximální zhodnocení
Akcie	10 %
Dluhopisy	9,9 %
Spořicí účty	4,5 %

Pro společnost jsem vybrala produkty, které by podle mě preferovala analyzovaná společnost. Na prvním místě je uveden nejvíce ziskový produkt, akcie, s maximálním zhodnocením 10 %. Druhé místo patří dluhopisům, jejichž maximální roční zhodnocení se pohybuje od 7,5 % do 9,9 %. Na posledním místě se umístily spořicí účty, které nabízí roční zhodnocení 4,5 %. Společnosti bych doporučila, aby si v případě zájmu zvolila zlatou střední cestu.

ZÁVĚR

Celá bakalářská práce byla zaměřena na problematiku dlouhodobého majetku ve vybrané společnosti. Výstupem práce bylo doporučení ke změně a zefektivnění při nakládání se stálými aktivy v analyzované společnosti.

V teoretické části byly uvedeny základní pojmy obsažené v odborné literatuře, které se týkají dlouhodobého majetku. Jedná se zejména o životní cyklus majetku, do kterého spadá jeho pořízení, zařazení, odpisování, inventarizace a v neposlední řadě vyřazení tohoto majetku z užívání. Vyřazení majetku ze společnosti bylo podloženo názornými ukázkami se zaúčtováním. Konec teoretické části se věnoval vybraným ukazatelům finanční analýzy, které mají spojitost s dlouhodobým majetkem.

Praktická část se orientovala na analyzovanou společnost a navazovala na poznatky z části teoretické. Jako první byla představena společnost z obecného hlediska a zařazena do kategorie malých účetních jednotek. Byly uvedeny základní předpisy, podle kterých se účetní jednotka řídí, jako jsou zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů a vyhláška Ministerstva financí 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví. Následně byly uvedeny termíny, ve kterých účetní jednotka sestavuje účetní závěrku, ke kterému datu se váže rozvahový den a dále zdaňovací období, které je shodné s kalendářním rokem. Na materiálech poskytnutých od externí účetní analyzované společnosti byly aplikovány vědomosti nabyté z odborné literatury. Praktická část obsahovala názorné ukázky, například Protokol o zařazení či vyřazení majetku ze společnosti nebo Inventurní soupis. Dále díky podkladům byly uvedeny rozdíly mezi účetními a daňovými odpisy uplatněné na automobilech společnosti. Konec praktické části se věnoval finanční analýze. Byla provedena vertikální i horizontální analýza, na kterou navazovala analýza vybraných ukazatelů. Díky analýze bylo zjištěno, že podnik ke své činnosti nevyužívá žádné bankovní úvěry a vše tím pádem financuje z vlastních zdrojů. Z toho plyne, že je společnost překapitalizovaná.

Na závěr praktické části bylo provedeno doporučení pro analyzovanou společnost, které souviselo se silniční daní. V případě, že by došlo k obnovení záloh na silniční daň pro automobily do 12 tun, měla by společnost obměnit stávající vozový park, popřípadě by se měla zamyslet nad představnou evidovaných automobilů na pohon LPG. Společnosti by

určitě pomohlo, kdyby si vzala bankovní úvěr na financování renovací a oprav na nemovitosti nebo na pořízení nového nákladního automobilu, protože by se zvýšily nákladové úroky a tím snížil hospodářský výsledek a s ním související daň.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- BOKŠOVÁ, Jiřina, 2013. *Účetní výkazy pod lupou I.: Základy účetního výkaznictví*. 1. vydání. Praha: Linde Praha a. s. ISBN 978-80-720-1-921-2.
- BRAGG, Steven Mark, 2017. *Financial Analysis: A Business Decision Guide*. 3th Edition. Centennial, Colorado: AccountingTools. ISBN 978-1-938910-96-8.
- BRYCHTA, Ivan et al., 2021. *Meritum Účetnictví podnikatelů 2021*. 18. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR. ISBN 978-80-7676-040-0.
- FLOOD, Joanne M., 2013. *Wiley GAAP 2013: Interpretation and Application of Generally Accepted Accounting Principles*. 11th Edition. Hoboken: N.J.: Wiley. ISBN 978118277256.
- HINKE, Jana a Dana Bárková, 2017. *Účetnictví 1: Aplikace principů a technik*. 3. aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-271-0331-7.
- CHALUPA, Rostislav et al., 2021. *Abeceda účetnictví pro podnikatele 2021*. 18. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG. ISBN 978-80-7554-316-5.
- KOVANICOVÁ, Dana, 2012. *Abeceda účetních znalostí pro každého*. 20. aktualizované vydání. Praha: BOVA POLYGON. ISBN 978-80-7273-169-5.
- KNÁPKOVÁ, Adriana et al., 2017. *Finanční analýza: Komplexní průvodce s příklady*. 3., kompletně aktualizované vydání. Praha: Grada. ISBN 978-80-271-0563-2.
- KRÁLOVÁ, Magdalena a Miloslav Hejret, 2020. *Zákon o účetnictví s komentářem s účinností od 1. 1. 2020*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-2711-047-6.
- KRÁLOVÁ, Magdalena a Miloslav Hejret, 2022. *Zákon o účetnictví s komentářem s účinností od 1. 1. 2022*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-271-3598-1.
- LANDA, Martin, 2014. *Podnikové účetnictví*. Ostrava: KEY Publishing. ISBN 978-80-7418-219-8.
- MARKOVÁ, Hana, 2022. *Daňové zákony: Úplná znění platná k 1. 1. 2022*. Praha: Grada Publishing, a. s. ISBN 978-80-271-3551-6.
- NIKBAKHT Ehsan and Angelico Groppelli, 2018. *Finance*. 7th Edition. New York: Barron's. ISBN 978-1-4380-1036-6.
- PRUDKÝ, Pavel a Milan Lošťák, 2019. *Hmotný a nehmotný majetek v praxi*. 18. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG. ISBN 978-80-7554-219-9.

RŮŽIČKOVÁ, Petra, 2021. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 7. aktualizované vydání. Praha: Grada. ISBN 978-80-271-3124-2.

RYNEŠ, Petr, 2022. *Podvojně účetnictví a účetní závěrka: Průvodce podvojným účetnictvím k I. I. 2022*. 22. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG. ISBN 978-80-7554-348-6.

SKÁLOVÁ, Jana, 2017. *Daně v účetnictví*. Praha: Wolters Kluwer ČR. ISBN 978-80-7552-832-2.

SKÁLOVÁ, Jana et al., 2022. *Podvojně účetnictví 2022*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-271-3595-0.

STROUHAL, Jiří et al., 2013. *Oceňování v účetnictví*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s. ISBN 978-80-7478-366-1.

SVOBODOVÁ, Jaroslava, 2018. *Inventarizace praktický průvodce*. 8. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG. ISBN 978-80-7554-124-6.

ŠTEKER, Karel a Milana OTRUSINOVÁ, 2021. *Jak číst účetní výkazy: Základy českého účetnictví a výkaznictví*. 3., aktualizované vydání. Praha: Grada. ISBN 978-80-271-3184-6.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Dlouhodobý nehmotný majetek v rozvaze (vlastní zpracování).....	17
Obrázek 2 Dlouhodobý hmotný majetek v rozvaze (vlastní zpracování).....	20
Obrázek 3 Dlouhodobý finanční majetek v rozvaze (vlastní zpracování).....	21
Obrázek 4 Strategie financování (vlastní zpracování).....	35
Obrázek 5 Protokol o zařazení majetku – automobil.....	41
Obrázek 6 Inventurní soupis	46
Obrázek 7 Protokol o vyřazení majetku – automobil	48

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Odpisové skupiny a lhůty odpisování (vlastní zpracování).....	28
Tabulka 2 Sazby pro rovnoměrné odpisování (vlastní zpracování)	28
Tabulka 3 Sazby pro zrychlené odpisování (vlastní zpracování)	29
Tabulka 4 Příklady účtování při vyřazení majetku (vlastní zpracování)	32
Tabulka 5 Kategorie účetních jednotek (vlastní zpracování)	38
Tabulka 6 Položky dlouhodobých aktiv k 31. 12. 2021 (vlastní zpracování)	42
Tabulka 7 Srovnání odpisů Fiat Ducato (vlastní zpracování).....	43
Tabulka 8 Srovnání odpisů Škoda Octavia (vlastní zpracování).....	44
Tabulka 9 Vertikální analýza (vlastní zpracování)	49
Tabulka 10 Horizontální analýza (vlastní zpracování).....	50
Tabulka 11 Celková zadluženost společnosti (vlastní zpracování)	50
Tabulka 12 Míra zadluženosti (vlastní zpracování).....	51
Tabulka 13 Krytí stálých aktiv vlastním kapitálem (vlastní zpracování)	52
Tabulka 14 Krytí dlouhodobého majetku dlouhodobými zdroji (vlastní zpracování).....	52
Tabulka 15 Silniční daň v roce 2021 (vlastní zpracování)	54
Tabulka 16 Alternativa silniční daně pro rok 2021 – automobily na LPG (vlastní zpracování)	54
Tabulka 17 Porovnání nákladů na benzin a LPG pro všechny automobily (vlastní zpracování).....	55
Tabulka 18 Maximální zhodnocení investic (vlastní zpracování)	57

